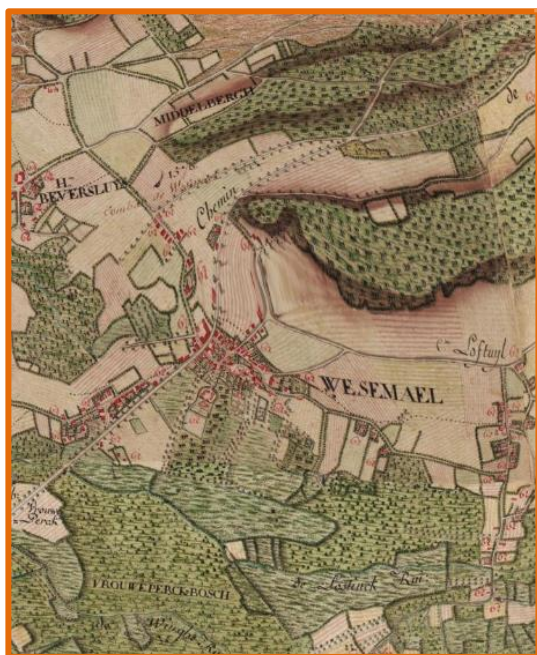

ARCHEOLOGIENOTA ROTSELAAR - BERGZICHT

J. CLAESEN, B. VAN GENECHTEN,
E. AUDENAERT & K. BOUCKAERT

SEPTEMBER 2020

Titel
Archeologienota zonder ingreep in de bodem. Rotselaar - Bergzicht

Auteur(s)
Jan Claesen, Ben Van Genechten,
Evelien Audenaert & Kevin Bouckaert

Projectnummer
2020D241

Plaats en datum
Kortenaken, september 2020

Reeks en nummer
ARCHEBO rapport 2020D241
ISSN 2034-5615

© 2020 ARCHEBO bvba

ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	<i>Algemeen</i>	<i>4</i>
1.2	<i>Beschrijving onderzoeksopdracht</i>	<i>4</i>
1.3	<i>Doelstellingen</i>	<i>7</i>
1.4	<i>Randvoorwaarden.....</i>	<i>7</i>
1.5	<i>Onderzoeksvragen</i>	<i>7</i>
2	Huidige & toekomstige situatie	8
2.1	<i>Huidige situatie</i>	<i>8</i>
2.2	<i>Toekomstige situatie</i>	<i>10</i>
3	Bureauonderzoek	12
3.1	<i>Landschappelijke & bodemkundige situering</i>	<i>12</i>
3.2	<i>Archeologische en erfgoedkundige data.....</i>	<i>20</i>
3.3	<i>Historiek en cartografische bronnen</i>	<i>25</i>
3.4	<i>Archeologische verwachting</i>	<i>35</i>
4	Resultaten bureauonderzoek	36
4.1	<i>Algemeen</i>	<i>36</i>
4.2	<i>Beantwoording onderzoeksvragen</i>	<i>36</i>
4.3	<i>Samenvatting / assessment bureauonderzoek</i>	<i>37</i>
4.4	<i>Programma van maatregelen</i>	<i>38</i>
5	Bibliografie	39
6	Figurenlijst.....	40
7	Plannenlijst.....	41

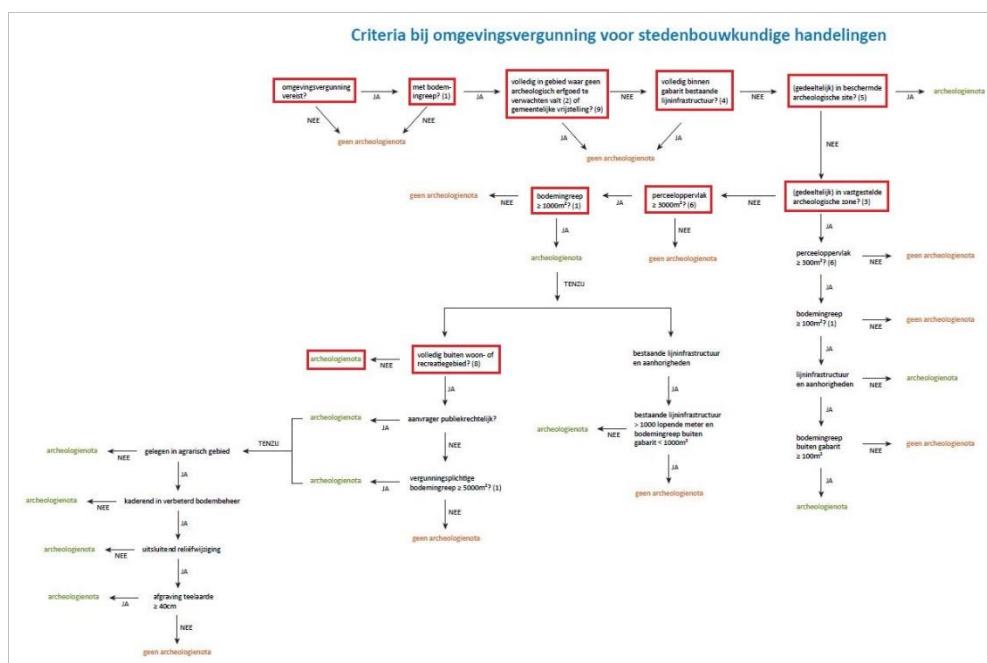
1 INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een omgevingsvergunning is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de inventaris

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen

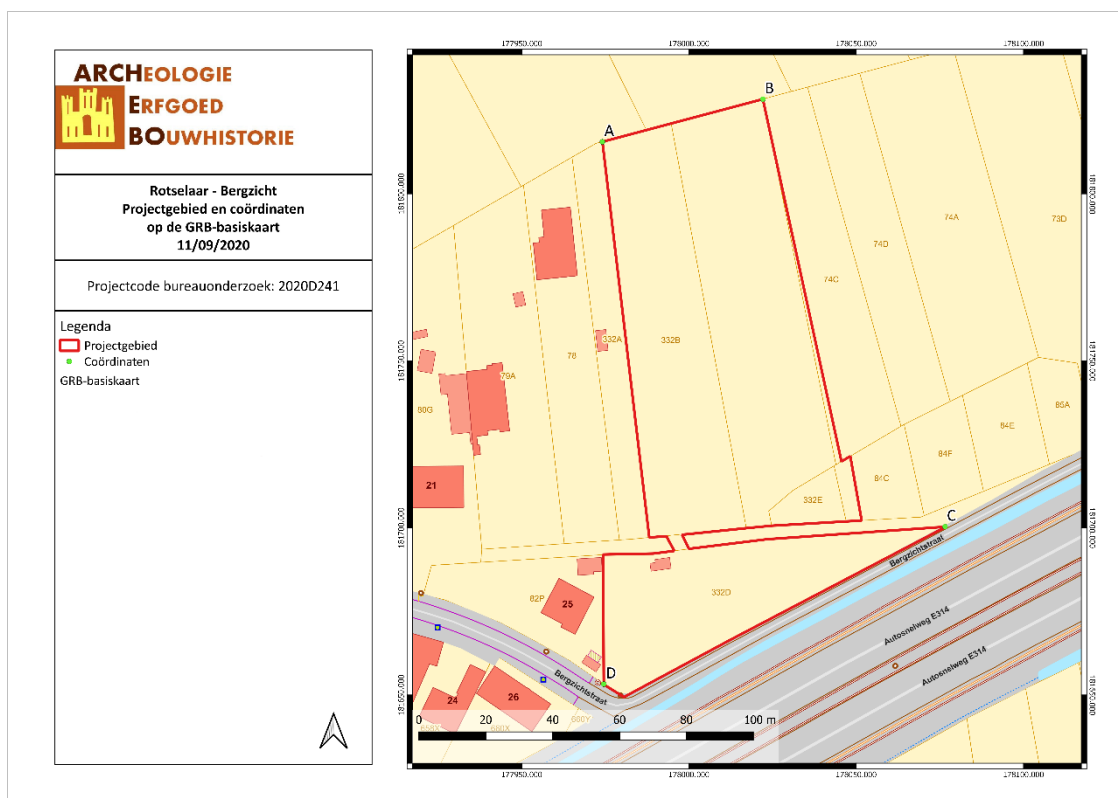
1.2 BESCHRIJVING ONDERZOEKSOPDRACHT

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba een archeologienota opgemaakt voor een projectgebied aan de Bergzichtstraat (zonder huisnummer) in Wezemaal (Rotselaar, Vlaams-Brabant). Binnen het projectgebied zal de opdrachtgever sociale woningen optrekken. De huizen worden elk voorzien van een tuin. Ter hoogte van de Bergzichtstraat zal een weg in klinkers vertrekken die langs de verschillende huizen en tot aan de parking zal lopen. Er zullen ook een groene zone en twee wadi's aangelegd worden. Het projectgebied is ca. 9 239,247 m² groot.

Aangezien de aanvraag voor een omgevingsvergunning na 1 juni 2016 werd ingediend, is een archeologienota evenwel vereist, zoals vastgelegd in het Onroerenderfgoeddecreet (art. 5.4.1, 5.4.2, 5.4.8 en 5.4.9). Het bureauonderzoek werd uitgevoerd in augustus - september 2020 onder leiding van erkend archeoloog Jan Claesen. In de onderhavige archeologienota worden de locatie van het terrein en de reeds uitgevoerde werken geanalyseerd. Deze informatie wordt samen met de resultaten van een archeologisch bureauonderzoek bestudeerd.

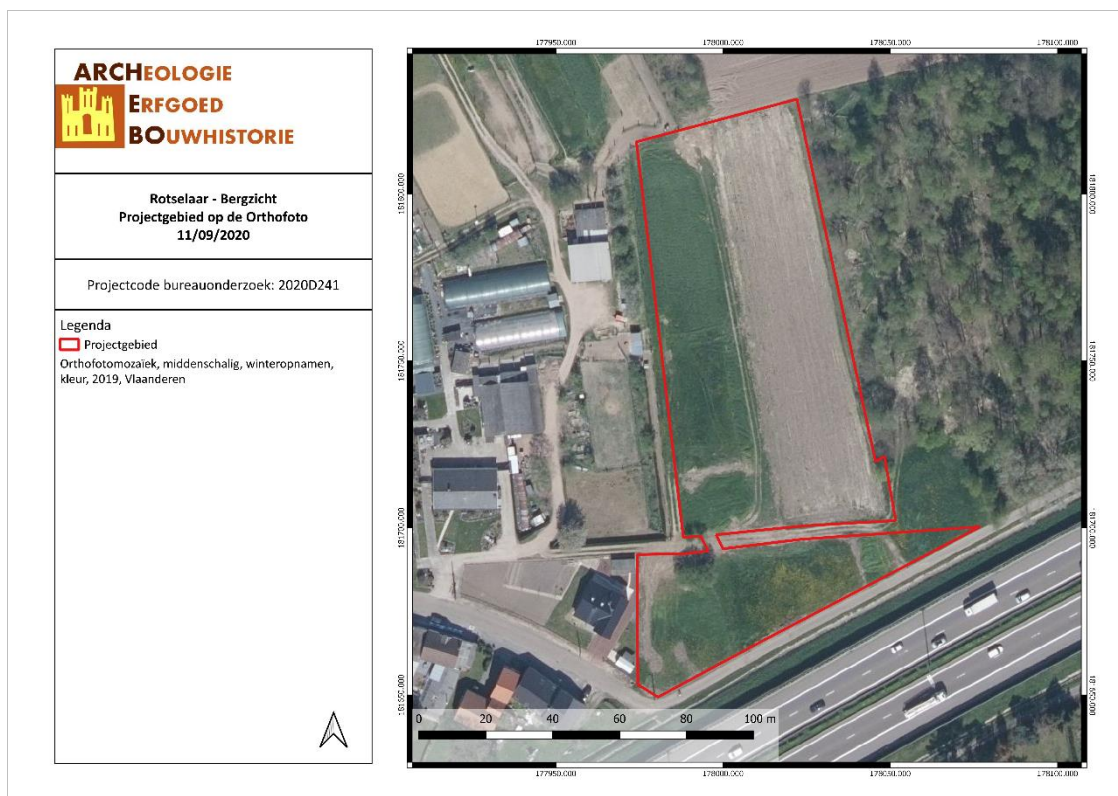
Administratieve fiche			
Naam site:	Rotselaar - Bergzicht		
Onderzoek:	Archeologienota zonder ingreep in de bodem		
Ligging:	Vlaams-Brabant, Rotselaar, deelgemeente Wezemaal, Bergzichtstraat (zonder huisnummer)		
Kadaster:	Rotselaar, afdeling 3 (Wezemaal), sectie C, perceelnummers 332B, 332C, 332D, 332E, 74C & 84C		
Coördinaten:	A	X	177974.103
		Y	181815.547
	B	X	178022.073
		Y	181828.305
	C	X	178076.545
		Y	181700.371
	D	X	177974.528
		Y	181653.241
Uitvoerder:	ARCHEBO bvba Merelnest 5 3470 Kortenaeken		
Projectcode bureauonderzoek:	2020D241		
Projectleiding:	Jan Claesen		
Erkenningsnummer projectleiding:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014		
Bewaarplaats archief:	Bij de opdrachtgever		
Grootte projectgebied:	Ca. 9 020,877 m ²		
Uitvoeringsperiode:	Augustus 2020		
Reden van de ingreep	Bouw van sociale woningen en omgevingsaanleg		
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van deze archeologienota is een archeologische evaluatie van het terrein, de geplande werken en impact op het bodemarchief.		
Termen Thesauri:	Bureauonderzoek, verstoring, woongebied met landelijk karakter, agrarisch gebied, sociale woningen, omgevingsaanleg, Rotselaar, Wezemaal		

De onderstaande GRB-kadasterkaart en Orthofoto tonen het projectgebied op de meest recente stadskarten en luchtfoto's.

ROBE/20/09/11/1 - Digitale aanmaak

Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2020)

ROBE/20/09/11/2 - Digitale aanmaak

Figuur 3: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2020)

1.3 DOELSTELLINGEN

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het projectgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het projectgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

1.4 RANDVOORWAARDEN

Het betreft een uitgesteld onderzoek aangezien het projectgebied momenteel nog gebruikt wordt als akker- en weiland.

1.5 ONDERZOEKSVRAGEN

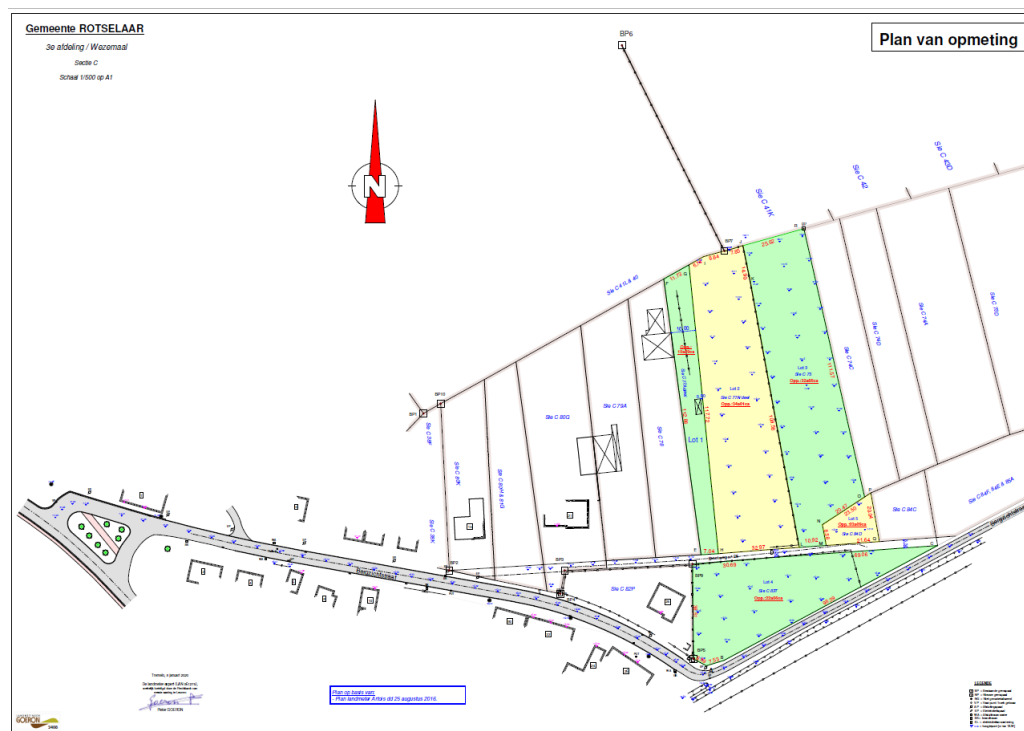
Tijdens het bureauonderzoek dienen op zijn minst onderstaande vragen beantwoord te worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*
2. *Welke info is er nog te vinden over voormalige constructies op het terrein?*
3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van historisch kaart- en bronnenmateriaal?*
4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

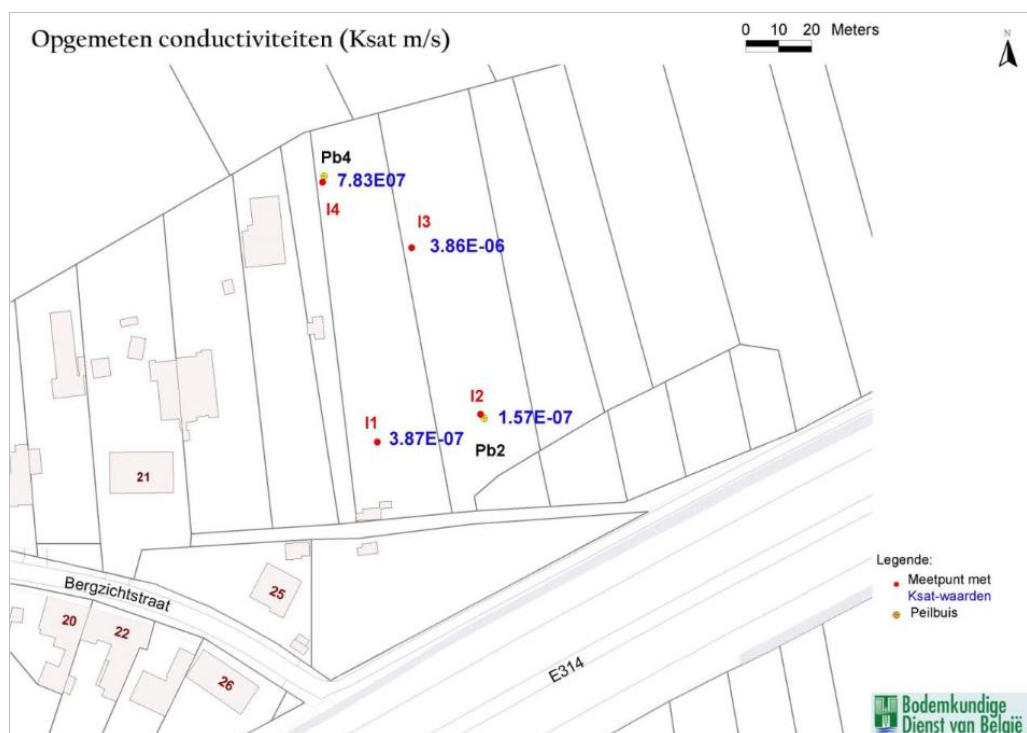
2 HUIDIGE & TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 HUIDIGE SITUATIE

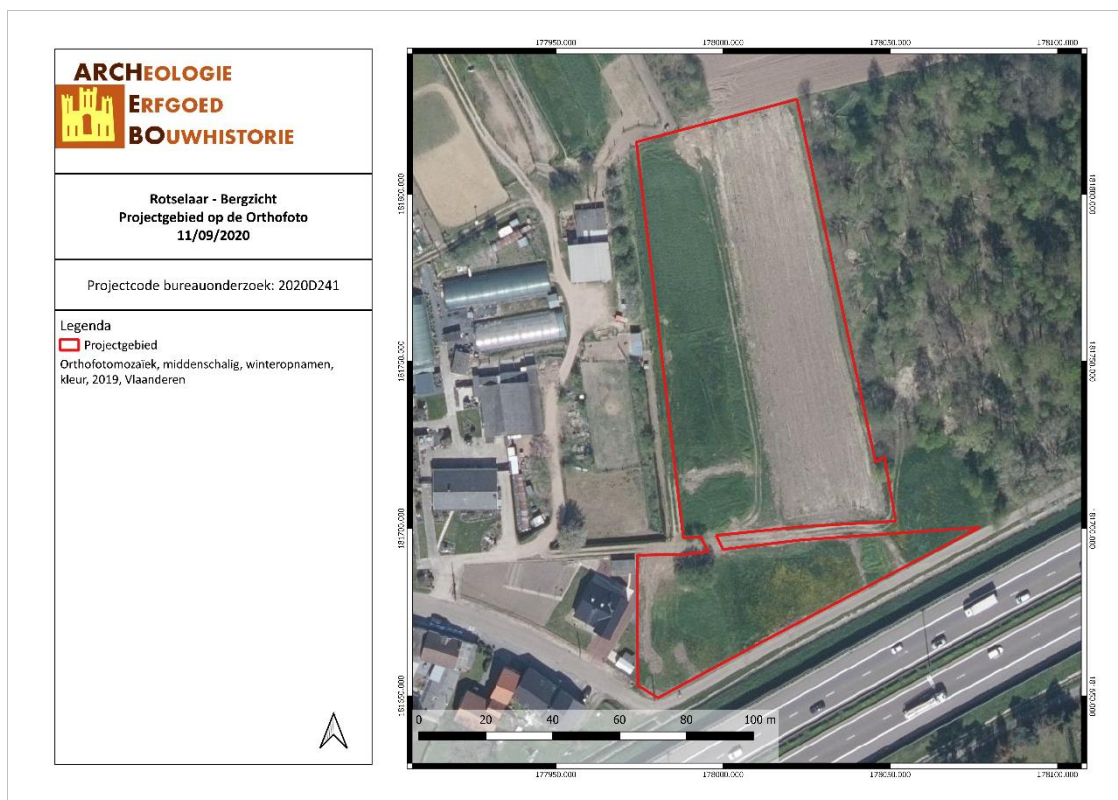
Het projectgebied ligt aan de Bergzichtstraat (zonder huisnummer) in Wezemaal (Rotselaar, Vlaams-Brabant). Het terrein wordt momenteel gebruikt als akker- en weiland. Binnen het terrein staan momenteel ook twee peilbuizen, die nog minstens één jaar behouden moeten blijven. Volgens het gewestplan ligt het projectgebied binnen agrarische gebieden en woongebieden met landelijk karakter.

Figuur 4: Opmetingsplan (Landmetingen Goeron, 2020)

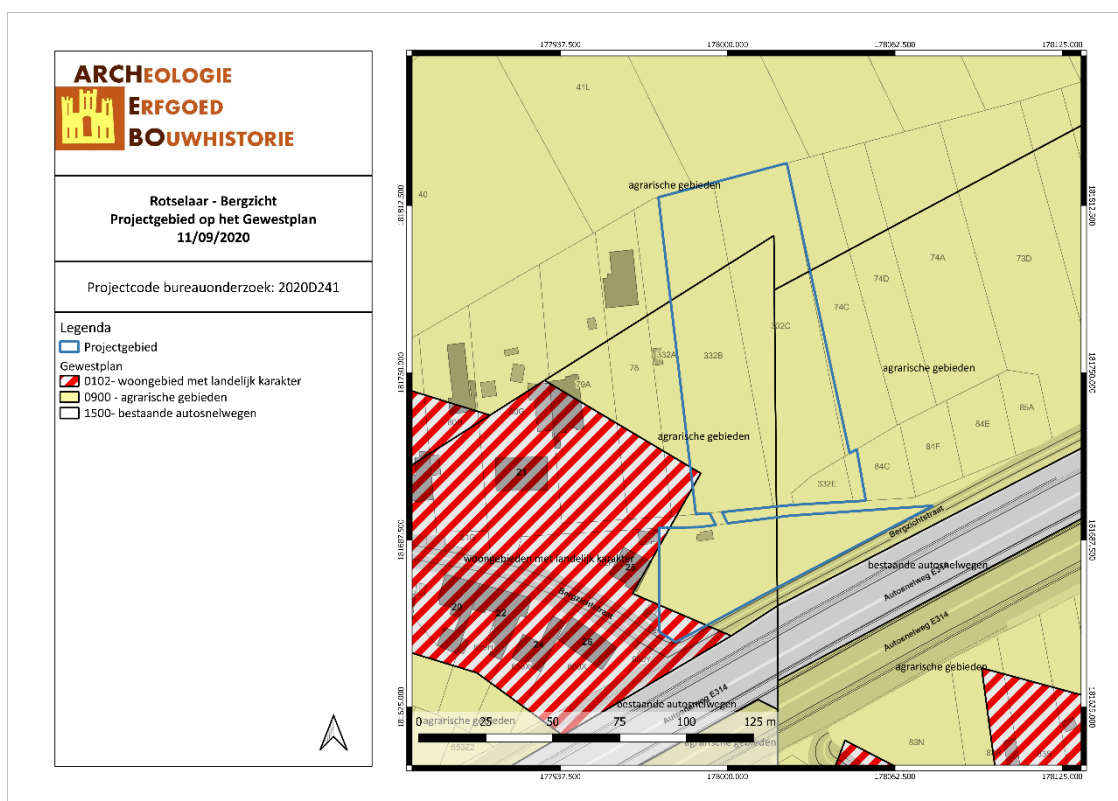

Figuur 5: Aanduiding peilbuizen (Bodemkundige Dienst van België, 2020)

ROBE/20/09/11/3 - Digitale aanmaak

Figuur 6: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2020)

ROBE/20/09/11/4 - Digitale aanmaak

Figuur 7: Situering van het projectgebied op Gewestplan (Geopunt, 2020)

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

Binnen het projectgebied zal de opdrachtgever sociale woningen optrekken. De huizen worden elk voorzien van een tuin met terras en van een padje dat leidt naar de voordeur. In het westen van het projectgebied zal een parking aangelegd worden in grasdallen. Er worden ook een fietsenberging en een tuinberging voorzien. Tenslotte zal in het westen van het projectgebied ook een verhard plein voor spel aangelegd worden. Het noorden van het projectgebied zal bestaan uit een groene zone die ook als recreatiezone gebruikt kan worden. Er zullen ook twee wadi's aangelegd worden. Ter hoogte van de Bergzichtstraat zal een weg in klinkers vertrekken die langs de verschillende huizen en tot aan de parking zal lopen. Het projectgebied is ca. 9 239,247 m² groot.

Figuur 8: Inplanting (VAN BESIEN Architects, 2020)

ROBE/20/09/11/5 - Digitale aanmaak

Figuur 9: Situering van het projectgebied op Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2020)

3 BUREAUONDERZOEK

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

In dit hoofdstuk wordt gebruik gemaakt van alle beschikbare kaarten van het plangebied, te weten de bodemkaart, geologische kaarten, bodemerosiekaart, bodemgebruikskaart en relevante historische kaarten. De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) werd gebruikt als uitgangspunt voor de bestudering van archeologische waarden in de omgeving van het plangebied.

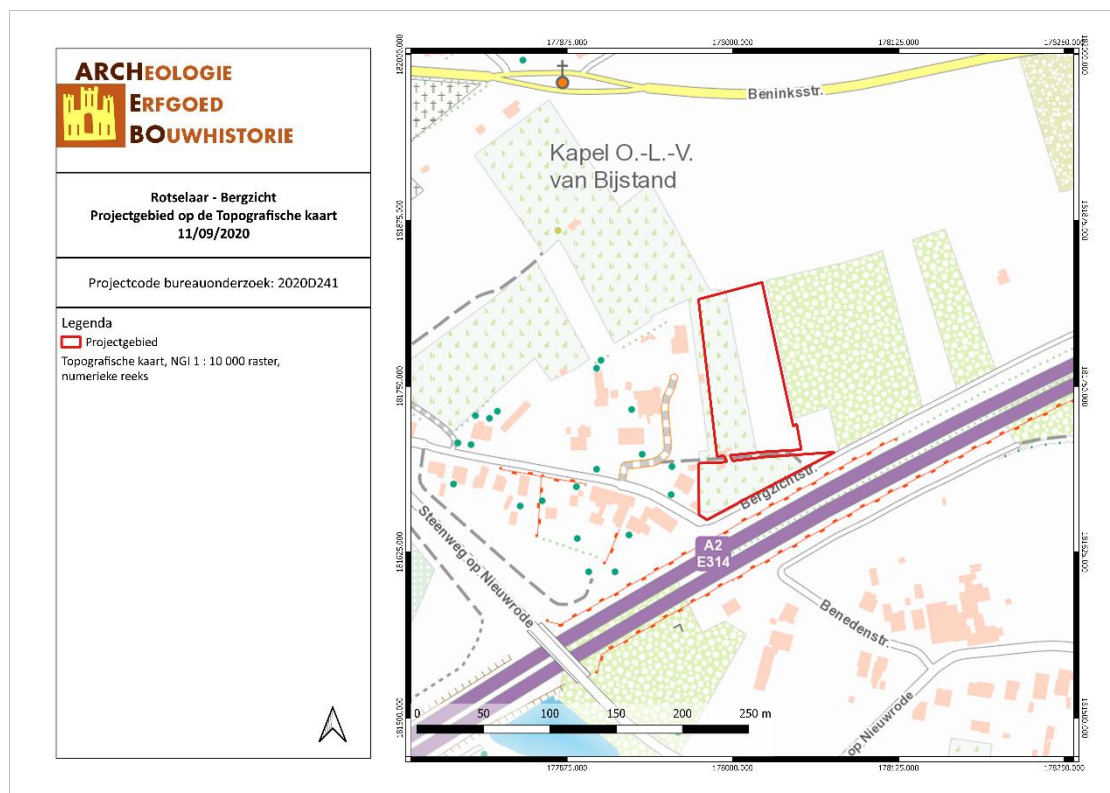
De gebruikte kaarten werden in georeferencerde vorm (Belge Lambert 1972) gebruikt in het programma QGIS. In dit programma werden de genoemde kaarten als lagen toegevoegd teneinde er de huidige en toekomstige situatie op te kunnen weergeven. Het plangebied werd bovendien op alle kaarten geplott om de oriëntatie op de kaarten te vergemakkelijken.

3.1 LANDSCHAPPELIJKE & BODEMKUNDIGE SITUERING

3.1.1 Topografische situering

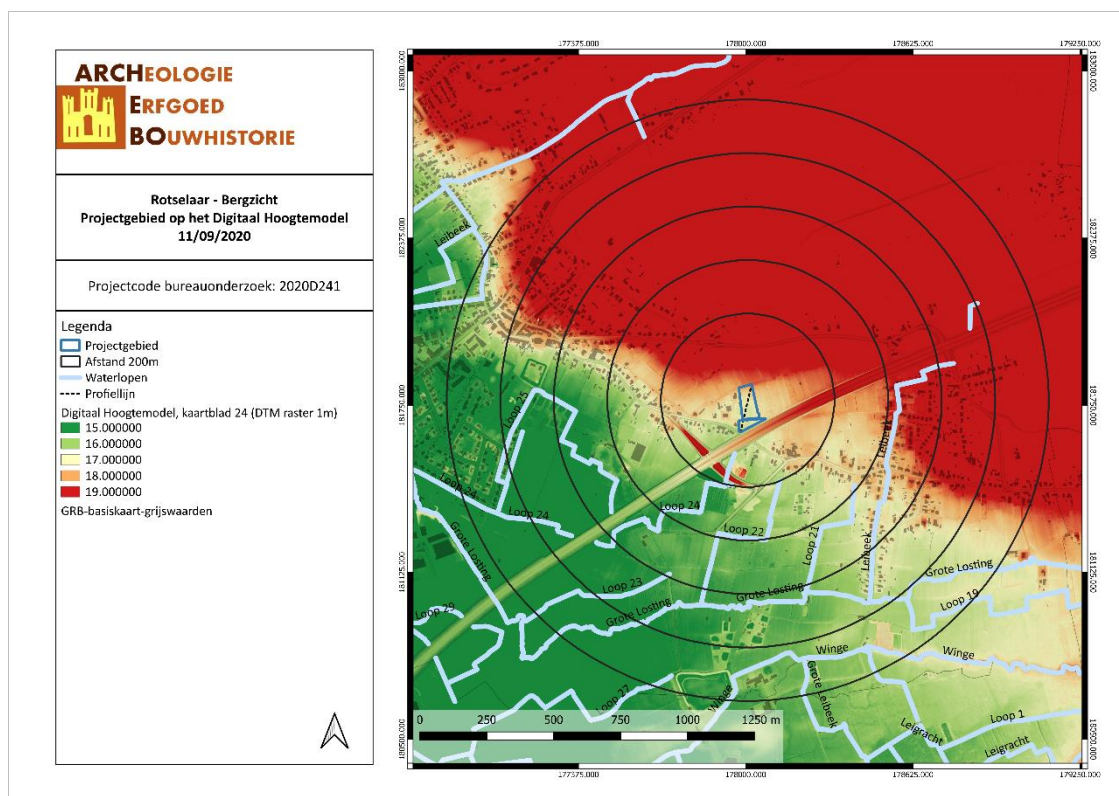
Het projectgebied ligt aan de Bergzichtstraat in Wezemaal, een deelgemeente van Rotselaar, een plaats en gemeente gelegen in de Belgische provincie Vlaams-Brabant. De gemeente Rotselaar bestaat uit drie deelgemeenten, namelijk Rotselaar, Werchter en Wezemaal, en grenst aan de gemeenten Tremelo, Begijnendijk, Aarschot, Holsbeek, Leuven en Haacht. Het projectgebied ligt op een zuid-gerichte helling aan de Grote Losting-vallei. De Grote Losting stroomt ca. 550m ten zuiden van het projectgebied, vanaf ca. 750m ten zuiden van het projectgebied stroomt de Winge. Ten zuiden van het terrein stromen nog enkele aftakkingen van de Grote Losting. Het projectgebied ligt volgens het Digitaal Hoogtemodel tussen ongeveer 16,3 en 18,4 meter boven de zeespiegel. Kadastraal ligt het terrein in Rotselaar, afdeling 3 (Wezemaal), sectie C, perceelnummers 332B, 332C, 332D, 332E, 74C & 84C.

Gezien de topografische ligging op een zuid-gerichte helling is er een verwachting op Steentijd. Bijkomstig ligt het projectgebied in een gradiëntzone van een natte vallei naar een droog plateau. Dergelijke plaatsen zijn ideaal voor tijdelijke steentijdkampementen.

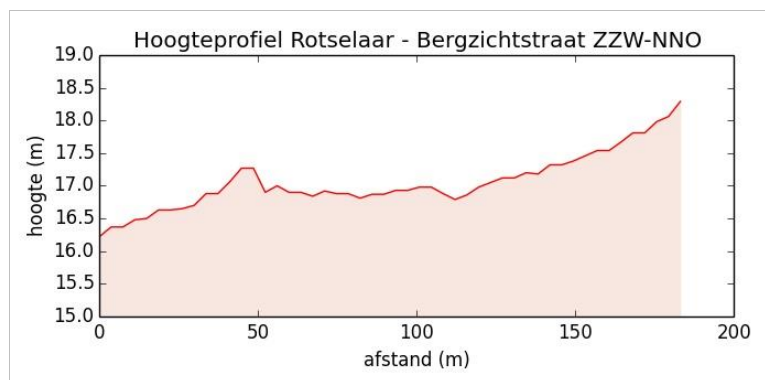
ROBE/20/09/11/6 - Digitale aanmaak

Figuur 10: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2020)

ROBE/20/09/11/7 - Digitale aanmaak

Figuur 11: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2020)

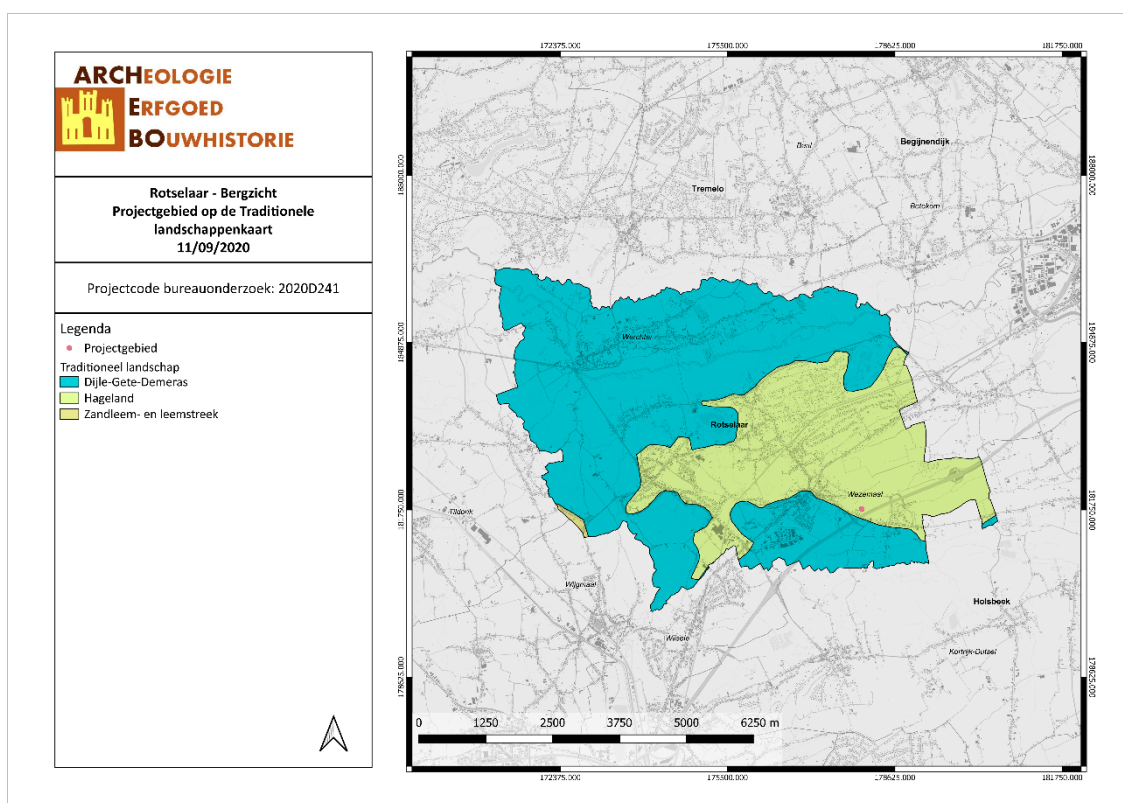

Figuur 12: Hoogteprofiel doorheen het plangebied in ZZW-NNO richting (Geopunt, 2020)

3.1.2 Geologie & landschap

3.1.2.1 Fysisch geografisch

Het projectgebied is volgens de Traditionele Landschappenkaart gekarteerd als 'Hageland'. De gemeente Rotselaar wordt op de Traditionele landschappenkaart grotendeels gekarteerd als Dijle-Gete-Demeras, en daarnaast als Hageland en een zeer klein deel in het zuidwesten als Zandleem- en leemstreek.

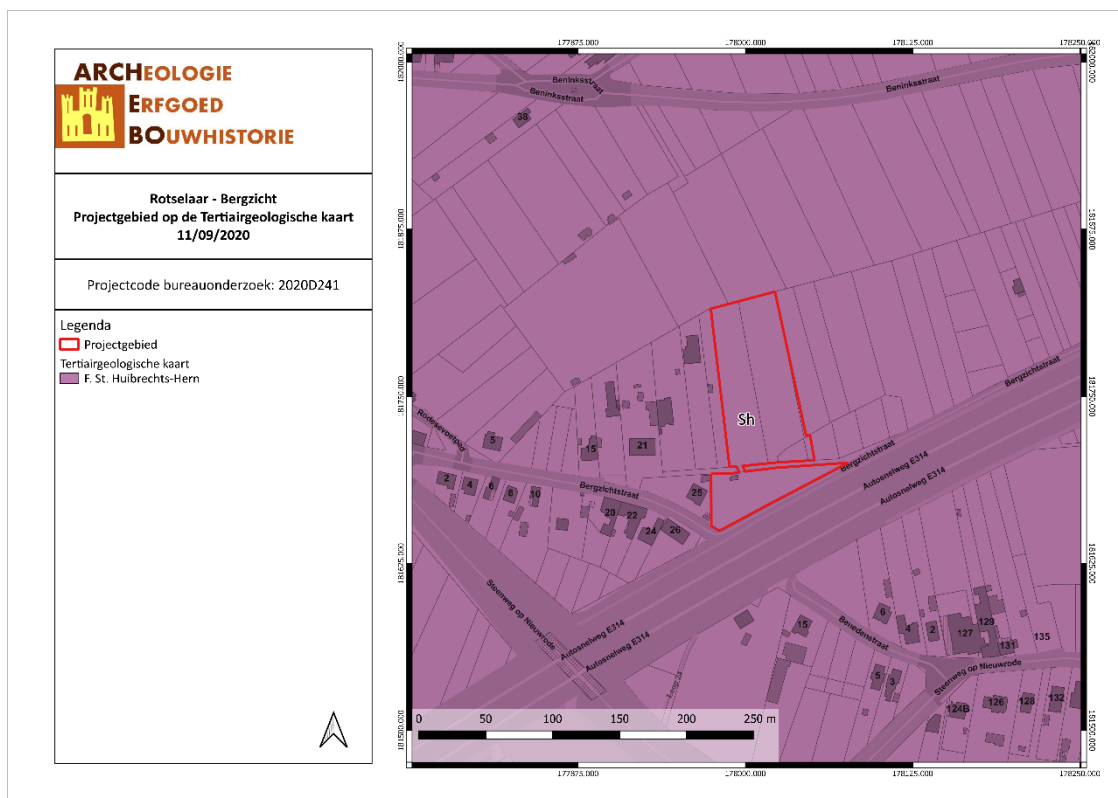

ROBE/20/09/11/8 - Digitale aanmaak

Figuur 13: Rotselaar aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2020)

3.1.2.2 Paleogeen & neogeen (Tertiair)

Op basis van de Databank Ondergrond Vlaanderen bevindt het projectgebied zich binnen de **Formatie van Sint Huibrechts-Hern**, die dateert uit het laatste Eoceen tot Vroeg-Oligoceen (circa 32 miljoen jaar geleden). Ze komt voor in het noordoosten van België. De formatie bestaat uit twee leden. Tijdens een transgressie van de tertiaire zee werd eerst het homogeen Grimmertingen zand afgezet. Dit zeer fijn kleverig zand is glauconiet- en glimmerhoudend. Hierop volgde een daling van het zeeniveau waardoor het Neerrepn Zand op deze laag kwam te liggen. Het Neerrepn Zand is los fijn zand met sporen van schelpen. De lagen zijn gemiddeld een 20-tal meter dik.¹

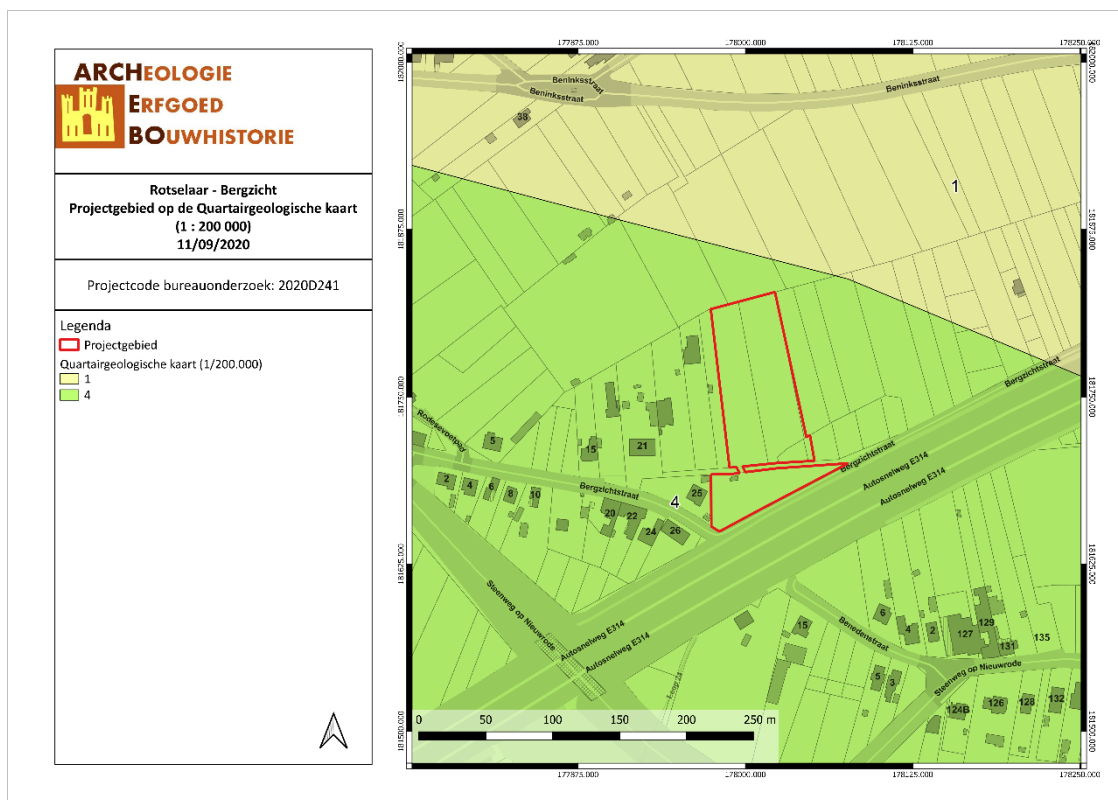
ROBE/20/09/11/9 - Digitale aanmaak

Figuur 14: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (DOV, 2020)

3.1.2.3 Quartair

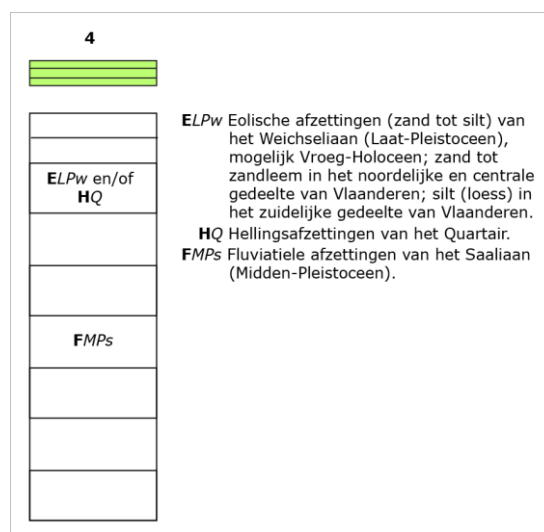
Volgens de quartairgeologische kaart (1/200.000) bevindt het projectgebied zich volledig binnen **type 4**. Dit type bestaat uit een onderste laag van fluviatile afzettingen van het Saaliaan (Midden-Pleistoceen) en een bovenste laag van hellingsafzettingen van het Quartair en/of eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen. In het noordelijke en centrale gedeelte van Vlaanderen bestaan deze eolische afzettingen uit zand tot zandleem.

¹ Frans Gullentops en Laurent Wouters, *Delfstoffen in Vlaanderen* (Brussel: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Departement EWBL, 1996), 16; Pieter Laga, Stephen Louwye, en Stéphane Geets, 'Paleogene and Neogene lithostratigraphic units (Belgium)', *Geologica Belgica*, 4/1-2 (2001): 142.

ROBE/20/09/11/10 - Digitale aanmaak

Figuur 15: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (DOV, 2020)

Figuur 16: Uitleg van het type volgens de quartairgeologische kaart, schaal 1/200.000 (DOV, 2020)

Volgens de quartairgeologische kaart (1/50.000) kent het projectgebied grotendeels type 3, het meest zuidelijke punt van het terrein ligt op de grens tussen type 3 en type 13. **Type 3** bestaat uit een laag van tertiaire afzettingen die bedekt wordt door zandige tot zandlemige eolische afzettingen, homogeen bovenaan, mogelijk gevolgd door een alternatie van zand- en leemlagen (Formatie van Gent). De laag met zandige tot zandlemige eolische afzettingen is dikker dan 1,2m. **Type 13** bestaat uit een onderste laag van tertiaire afzettingen die bedekt wordt door de Formatie van Nieuwenrode, die bestaat uit fluviale afzettingen bestaande uit zand tot grind. De bovenste laag bestaat uit de Formatie van Gent, die bestaat uit zandige tot zandlemige eolische afzettingen, homogeen bovenaan, mogelijk gevolgd door een alternatie van zand- en leemlagen.²

ROBE/20/09/11/11 - Digitale aanmaak

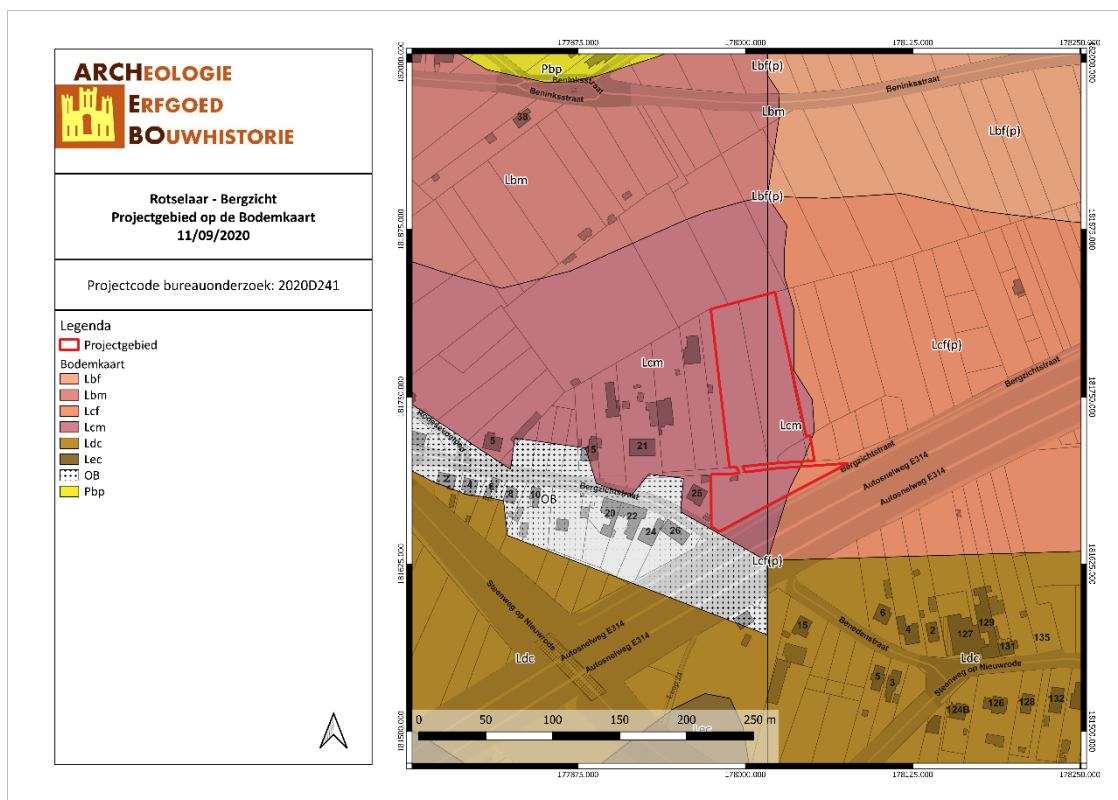
Figuur 17: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50.000 (DOV, 2020)

3.1.2.4 Bodem, bodemkundig booronderzoek, erosie & bodemgebruik

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als Lcm en Lcf(p). Lcm-bodems zijn zwak gleyige zandleemgronden met diepe antropogene humus A horizont. Lcf-bodems zijn zwak gleyige zandleemgronden met weinig duidelijke humus en/of ijzer B horizont, de (p) verwijst naar de aanwezigheid van een diepe humus B horizont. Roestverschijnselen beginnen tussen 80 en 120cm diepte. In vochtige seizoenen zijn deze bodems enigszins te nat, in de zomer zijn er geen noemenswaardige verdrogingsverschijnselen.³

² Frieda Bogemans, *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart - Kaartblad 24 Aarschot*, Quartairgeologische Kaart (Brussel: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie., 2007), 9–11.

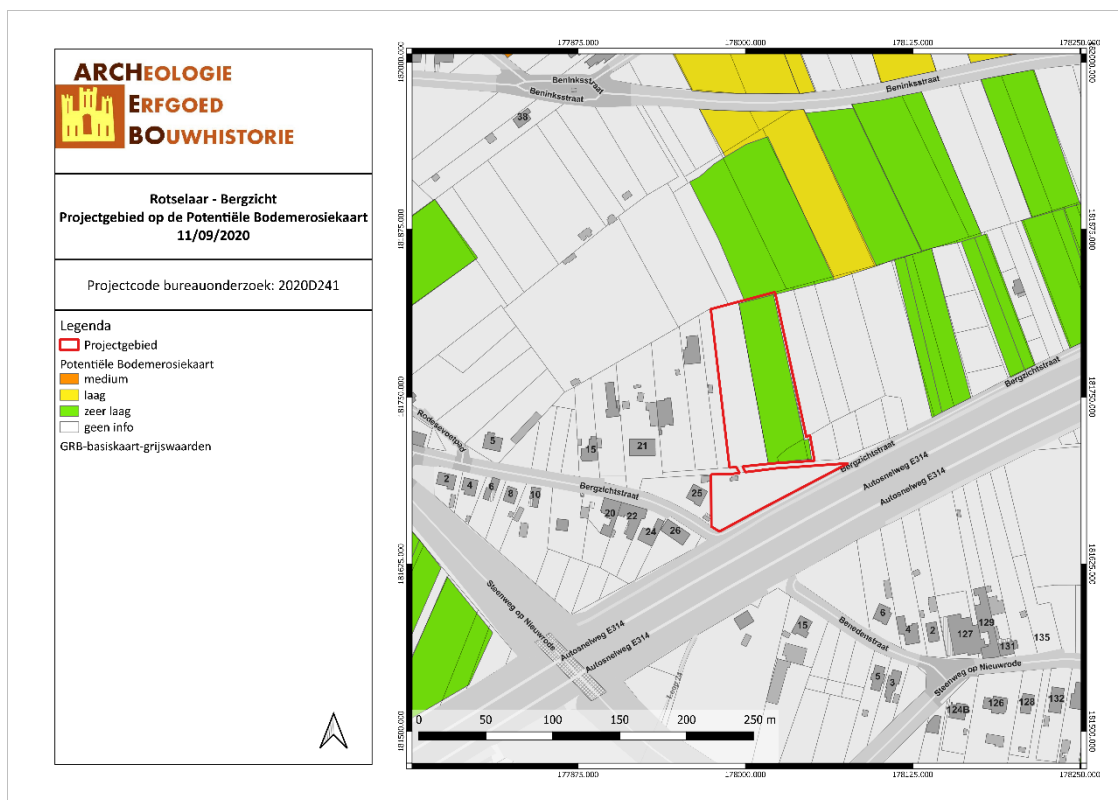
³ E. Van Ranst en C. Sys, *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)* (Gent: Laboratorium voor Bodemkunde - Universiteit Gent, 2000), 109, 163, 269.

ROBE/20/09/11/12 - Digitale aanmaak

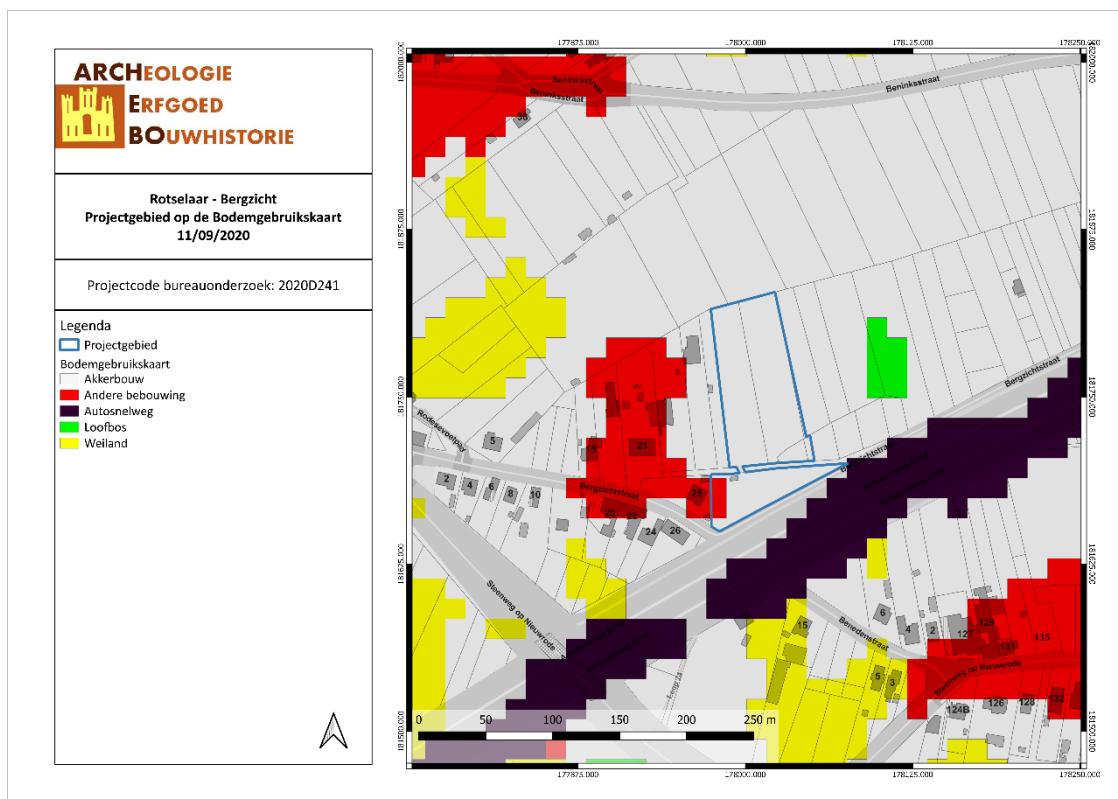
Figuur 18: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2020)

Op de Potentiële bodemerosiekaart is het projectgebied langs de oostelijke grens gekarteerd als 'zeer laag', over de rest van het projectgebied is geen informatie beschikbaar. Op de bodemgebruikskaart wordt het projectgebied grotendeels gekarteerd als akkerbouw, in het zuidwesten wordt het bodemgebruik aangeduid als 'andere bebouwing'.

ROBE/20/09/11/13 - Digitale aanmaak

Figuur 19: Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart (Geopunt, 2020)

ROBE/20/09/11/14 - Digitale aanmaak

Figuur 20: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaart (Geopunt, 2020)

3.2 ARCHEOLOGISCHE EN ERFGOEDKUNDIGE DATA

3.2.1 Centrale Archeologische Inventaris (CAI)

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. De Centrale Archeologische inventaris toont wel verschillende vondsten in de directe en ruime omgeving.

Tussen ca. 250 en ca. 2000m ten noorden/noordoosten van het projectgebied werden meerdere vondsten uit de Steentijd en Bronstijd gevonden. Het betreft een ijzerzandstenen slijpsteen uit de Steentijd, lithisch materiaal uit het Oud-Paleolithicum, Laat-Mesolithicum en het Neolithicum en twee stukjes van een armband uit koper of een koperlegering uit de Bronstijd (**CAI 1763**). De stukjes van de armband hebben een driehoekige doorsnede, met een visgraatmotief. De armband lijkt gegoten, met kleine luchtbelletjes als insluitsels. De vondsten uit het Oud-Paleolithicum bevatten een kern met vorstbarsten uit silex met gele patina en sterke corrosie, 10 typische afslagen met een dikke slagbulten en een hellend vlak, gemaakt uit silex, met sterke corrosie en gele patina, 6 werktuigen op afslag (boordschrabbers e.a.) uit silex met gele patina en sterke corrosie en een Levallois-afslag met ventrale retouches uit silex met witte patina. Het neolithisch materiaal omvat een Marebaldspits uit Wommersomkwartsiet met blauw-witte patina met op de linkerboord een schuine retouche die naar de spits toe steiler wordt en met een basis die gevormd is door een ventrale tot vlakke retouche, een pijlsnede uit grijze silex met licht witte patina en met goed verzorgde steile tot zeer steile retouche op beide boorden, een krachtige spitskling uit silex met vlakke retouche, een spitse kling met 2 basale kerven uit silex, met onregelmatige retouche op beide boorden, een schrabber en een zwaar gekapte bijl in grijze silex van Spiennes. De vondsten uit het Laat-Mesolithicum bestaan uit meer dan 100 werktuigen, zoals kernen, schrabbers, spitsen, pijlsneden, klingen, bijlen, werpsteen, afslagen en chopping-tools uit silex, Wommersom, glimmerzandsteen en ftaniet.

Ca. 450-500m ten noordoosten van het projectgebied zijn tijdens een veldprospectie recent schervenmateriaal (Westerwald en porselein) en een wandfragment in Langerwehe en een bodemfragment van een drinkschaaltje uit Siegburg uit de Late Middeleeuwen gevonden (**CAI 158689**). Ca. 1000m ten noordoosten van het terrein werd tijdens metaaldetectie een oord van Karel II uit de 17de eeuw aangetroffen (**CAI 213062**). Tussen ca. 1000 en 2400m ten oosten van het projectgebied werd lithisch materiaal uit het Laat-Mesolithicum en Oud-Paleolithicum aangetroffen (**CAI 1764**). Het lithisch materiaal uit het Laat-Mesolithicum bestond uit kernen, (micro)-klingen, schrabbers, stekers, spitsen, trapezia, een slijpsteen, pijlsneden, pijlpunten en bijlen uit silex, wommersom, glimmerzandsteen, ftaniet en zandsteen. Het lithisch materiaal uit het Oud-Paleolithicum bestond uit 10 dikke afslagen uit silex met gele, sterk gecorrodeerde patina en een ovale vuistbijl uit silex met intens blauw-witte patina, die lichtjes gecorrodeerd is. Alle vondsten werden aangetroffen tijdens veldprospecties.

Ten zuiden van het projectgebied, op een afstand van 1000m, bevinden zich acht CAI-locaties. Ca. 100m ten zuiden van het projectgebied zijn een mechanische prospectie en een opgraving uitgevoerd. Tijdens het vooronderzoek werden enkele grondsporen, bouwmetaal en aardewerk uit de Romeinse Tijd en aardewerk uit de Nieuwe Tijd gevonden (**CAI 219485**). Het aardewerk uit de Romeinse Tijd bevatte een scherp witbakkend aardewerk, enkele scherven Tiens gesmoord aardewerk en een fragment van een molensteen, het aardewerk uit de Nieuwe Tijd bevatte enkele scherven in witbakkend aardewerk. Tijdens de opgraving werden sporen en vondsten uit de Volle Middeleeuwen, sporen uit de 19de eeuw en niet te dateren sporen aangetroffen. De sporen uit de Volle Middeleeuwen zijn van een gebouwplattegrond. Er zijn twee duidelijke plattegronden met een O-W oriëntatie. Eén van deze plattegronden betreft een erf van de 11de eeuw met greppels. Er werden ook paalsporen van twee gebouwen gevonden, waarvan één gebouw het grondplan heeft van een bootvormig huis. De aangetroffen waterputten en enkele andere sporen kunnen in verband gebracht worden met ambachtelijke activiteiten. Het overgrote deel van het aardewerk is Maaslands wit, vaak met een gele

glazuurlaag. Dit aardewerk is te dateren in de 11de en de 12de eeuw. Enkele van deze scherven hebben meerdere rijen radstempelversiering en kunnen hierdoor gedateerd worden in de 11de eeuw, misschien zelfs late 10de eeuw. Enkele scherven zijn van regionaal reducerend gebakken aardewerk. Tijdens de opgraving werden ook landbouwsporen uit de 19de eeuw gevonden. Deze sporen kunnen in verband gebracht worden met de witloofteelt. In het midden van het terrein werden parallel-lopende greppels van een NO-ZW lopende weg/gracht gevonden. Er werden ook kleinere greppels aangetroffen die haaks op of evenwijdig met deze weggreppels lopen. Vermoedelijk gaat het om percelleringsgreppels uit de 19de eeuw. Tenslotte werden nog een paar parallelle greppels met een ZO-NW oriëntatie gevonden. Deze greppels worden door alle andere sporen doorsneden. Door het gebrek aan vondstenmateriaal (behalve een vondst uit het Neolithicum) konden deze greppels niet gedateerd worden.

CAI-locatie 159027 betreft de locatie van een molen uit de 17de eeuw. CAI-locaties 152972, 152973, 152974, 152975, 152976 en 1654 zijn vindplaatsen van vondstenmateriaal uit de Steentijd.

- **CAI 152972:** afslagen, een kerfrest en een klopper van een gepolijst stuk uit het Mesolithicum, aangetroffen tijdens een veldprospectie
- **CAI 152973:** afslagen uit het Mesolithicum, aangetroffen tijdens een veldprospectie
- **CAI 152974:** afslagen uit het Mesolithicum en een afslag van een gepolijst stuk uit het Neolithicum, aangetroffen tijdens een veldprospectie
- **CAI 152975:** afslagen, kernen en een steker uit het Mesolithicum en een bladvormige pijlpunt en een afslag van een gepolijst stuk uit het Neolithicum, aangetroffen tijdens een veldprospectie
- **CAI 152976:** afslagen uit de Steentijd, aangetroffen tijdens een veldprospectie
- **CAI 654:** een sterk geschonden ensemble (kernen, klingen, spitsen, een afgeknot stuk, een gekerfd stuk) uit het Vroeg-Mesolithicum dat voor de helft uit silex en de andere helft uit wommersom en glimmerzandsteen bestaat (over het algemeen zonder patina) en een driehoekig pijlpunt uit het Laat-Neolithicum, waarvan de boorden en basis uit grijs glanzende silex een tweevlakkige vlakke tot schuine retouche hebben, aangetroffen tijdens een veldprospectie en een opgraving

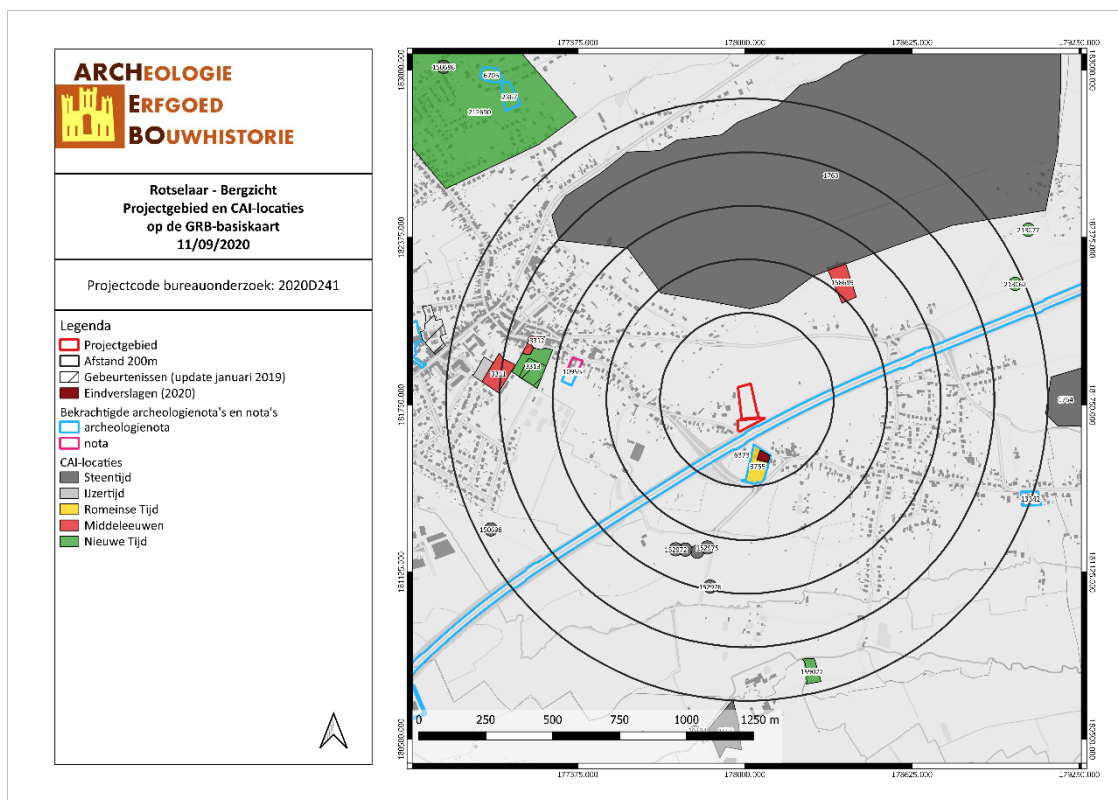
Zo'n 900m ten westzuidwesten van het projectgebied is tijdens een veldprospectie een klein ensemble van artefacten in silex uit de Steentijd gevonden (**CAI 150698**).

Tussen ca. 600 en 900m ten westen van het projectgebied bevinden zich vijf CAI-locaties. Het betreft in de eerste plaats de Sint-Martinuskerk die teruggaat tot de Volle Middeleeuwen (**CAI 3312**). Binnen de huidige neogotische kerktoeren bleef de romaanse toren intact. Ze dateert van de 2de helft van de 11de eeuw. De andere bovengrondse resten dateren van na ca. 1250. In 1960-1963 worden restauratiewerken uitgevoerd waarbij alleen de funderingen van de zijmuren van het 15de-eeuwse zuidelijke portaal blootgelegd werden. Ten zuiden van deze CAI-locaties heeft het Begijnklooster gestaan dat teruggaat tot de Late Middeleeuwen (**CAI 1272**). De locatie van dit klooster werd aangetoond a.d.h.v. een kaartstudie. Net ten zuiden van deze locatie bevindt zich de locatie van een site met walgracht uit de 17de eeuw (**CAI 3313**). Het gaat om de pastorie met bij- en poortgebouw en een duiventoren. Het geheel is omgeven door een slotgracht.

CAI-locatie 3311 betreft het kasteel van Wezemaal, een versterkt kasteel uit de Late Middeleeuwen met een Opper- en neerhofstructuur. De aanwezigheid van het kasteel werd aangetoond a.d.h.v. een kaartstudie en geofysisch onderzoek. De eventuele aanwezigheid van een oudere motte met donjon kan enkel nagegaan worden door een proefsleuvenonderzoek. Op een kaart uit 1598 uit 'Albums de Croÿ' zijn achtvormige grachten zichtbaar, waarbij op het noordelijk eiland het neerhof staat, op het zuidelijk eiland staat het opperhof met kasteel. Reeds uitgevoerd onderzoek (boringen, geofysische onderzoek en toevalsvondsten) leverden funderingen, kelders, beenderen, ijzer en een munt (oord van Maximiliaan-Emmanuel van Beieren uit 1712) op.

Binnen **CAI-locatie 219588** werden sporen en vondsten uit de Late IJzertijd, de Romeinse Tijd en de Volle en Late Middeleeuwen gevonden. Het betreft 2 plattegronden van hoofdgebouwen van een agrarische nederzetting en 7 van bijgebouwen, één crematiegraf, een rechte gracht die noord-zuid gericht is zoals de gebouwen (uitgeploegd en zonder vondsten) en 3 langwerpige kuilen met verbrand en onvolledig verbrand bot en houtskool uit de Late IJzertijd. Vervolgens werden er ook leemwinningskuilen en een waterput uit de Romeinse Tijd gevonden. In de waterput, een houten constructie met planken, werd keramiek gevonden, waardoor de waterput gedateerd kon worden. Vervolgens werd een grachtencomplex uit de Volle Middeleeuwen gevonden. Het grachtencomplex werd gedateerd o.b.v. aangetroffen scherven en werd doorsneden door de jongere kasteelgracht (Late Middeleeuwen). Uit de Late Middeleeuwen werden 5 grachten met dezelfde oriëntatie, elementen van de kasteelgracht, sporen van 3 gehoekte bergen en twee funderingen van een gebouw in vakwerk gevonden. Twee funderingen met voornamelijk zandsteenblokken ter hoogte van de funderingen van het vakwerk-gebouw tonen aan dat er een voorloper was voor het gebouw in vakwerk.

CAI-Locatie	Beschrijving	Datering
1272	Begijnconvent	Middeleeuwen
219485	Benedenstraat 15	Romeinse Tijd
3312	Sint-Martinuskerk	Middeleeuwen
1763	Wijngaardberg Wz5	Steentijd
1764	Benninksberg Wz2	Steentijd
213062	Gelrodsebaan	Nieuwe Tijd
152972	Kareelovenstraat I	Steentijd
152973	Kareelovenstraat II	Steentijd
152974	Kareelovenstraat III	Steentijd
152975	Kareelveldstraat IV	Steentijd
1654	Hof ter Winge H25 (HW6)	Steentijd
150698	Rigessel	Steentijd
152976	Groddestraat	Steentijd
159027	Uithemmolen	Nieuwe Tijd
219588	Ten westen van het kasteel van Wezemaal	IJzertijd
3311	Kasteel van Wezemaal	Middeleeuwen
3313	Pastorie	Nieuwe Tijd
158689	FLX-WL-02	Middeleeuwen

ROBE/20/09/11/15 - Digitale aanmaak

Figuur 21: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2020)

3.2.2 Bekrachtigde archeologienota's en nota's

In januari 2018 heeft BAAC Vlaanderen bvba een archeologienota met beperkte samenstelling opgesteld voor een projectgebied ter hoogte van de E314 in Wilsele (ID 6373), ca. 900m ten zuidoosten van het projectgebied. Gezien op het terrein reeds een autosnelweg aanwezig is, is verder archeologisch onderzoek niet nuttig. De bodem is reeds verstoord door de aanleg van de E314 in de jaren 1970 en de nieuwe ingrepen zouden grotendeels dezelfde bodem verstoren. Het projectgebied werd vrijgegeven voor vervolgonderzoek.⁴

In mei 2017 heeft ARCHEBO bvba n.a.v. een verkaveling een archeologienota geschreven voor een projectgebied aan de Benedenstraat in Rotselaar (ID 3755). De archeologienota bestaat uit de resultaten van een bureauonderzoek, een verkennend archeologisch booronderzoek en een proefsleuvenonderzoek. Het bureauonderzoek kon de aan- of afwezigheid van archeologische waarden binnen het terrein niet voldoende aantonen. De kans op het aantreffen van archeologische waarden vanaf de Steentijd werd hoog ingeschat. Door de goede bewaring van de bodem werd meteen overgegaan op een verkennend archeologisch booronderzoek. Tijdens dit onderzoek werden geen Steentijdartefacten aangetroffen, waardoor verder onderzoek naar Steentijd niet meer nodig/nuttig was. Er werd overgegaan op een proefsleuvenonderzoek. Dit onderzoek leverde 14 interessante archeologische sporen op. Enkele van deze sporen bevatten Romeins materiaal, maar in de sporen zelf konden geen structuren herkend worden (zie ook CAI 219485). Een vlakdekkende opgraving van het terrein wordt dan ook nodig geacht.⁵ Op 5 april 2018 werden enkele scherven aangetroffen binnen het terrein (toevalsvondst). Gezien de resultaten van het proefsleuvenonderzoek wist men al dat het om een waardevolle archeologische site ging. Het terrein werd dan ook opgegraven. Het onderzoek vond

⁴ Margot Vander Cruyssen, 'Archeologienota met beperkte samenstelling E314 Wilsele', Archeologienota - Verslag van Resultaten (Gent: BAAC Vlaanderen bvba, januari 2018), 32–33.

⁵ Jan Claesen e.a., 'Archeologienota met ingreep in de bodem Wezemaal - Benedenstraat', Archeologienota - Verslag van Resultaten (Kortenaak: ARCHEBO bvba, mei 2017), 29, 33, 55.

plaats van 9 tot 25 april 2018. Het eindverslag bevat de resultaten van het onderzoek van de sporen en vondsten en van het dendrochronologisch onderzoek. Een deel van de aangetroffen sporen behoort tot minstens één woonerf met greppels en paalsporen van twee gebouwen, waarvan één het grondplan van een huis is. Bij dit huis horen enkele kuilen. In de sporen zat goed te dateren aardewerk. Deze vondsten, en daardoor ook de meeste sporen, kunnen gedateerd worden tussen het einde van de 11de eeuw en het midden van de 12de eeuw. De dendrochronologische datering van de aangetroffen waterputten plaatst de aanleg van de waterputten in de tweede helft van de 11de eeuw. Er werden ook enkele greppels en grachten aangetroffen (functie en datering onduidelijk). Tenslotte werden nog enkele zeer recente sporen aangetroffen die men in verband kan brengen met de witloofteelt.⁶

N.a.v. een verkaveling van een terrein aan de Steenweg op Nieuwrode in Rotselaar heeft Studiebureau Archeologie in 2019 een archeologienota (ID 13342) geschreven die bestaat uit de resultaten van een bureauonderzoek. O.b.v. dit onderzoek kon echter niet voldoende aangetoond worden of er binnen het terrein al dan niet archeologische waarden aanwezig zijn. Voor het gehele terrein geldt een middelmatige verwachting voor het aantreffen van prehistorische artefactensites, van grondsporensites van de Metaaltijden tot en met de Volle Middeleeuwen en van sporen uit de Late en Post-Middeleeuwen. Om die reden wordt een vervolgonderzoek nodig en nuttig geacht. De eerste stap bestaat uit een landschappelijk bodemonderzoek d.m.v. boringen. Die onderzoek zal gevolgd worden door een proefsleuvenonderzoek en mogelijks, afhankelijk van de resultaten, door verder onderzoek naar Steentijd (archeologische boringen en proefputten i.f.v. Steentijd artefactensites).⁷

In april 2019 heeft Annika Devroe Archeologie en Bouwhistorie bvba een archeologienota geschreven voor een projectgebied ter hoogte van Steenweg op Nieuwrode 36 in Rotselaar (ID 10955). Uit het bureauonderzoek is gebleken dat het terrein op landschappelijk en bodemkundig vlak een interessante/gunstige ligging heeft voor het aantreffen van archeologische waarden. Door de aanwezigheid van plaggenbodems kunnen de natuurlijke bodemhorizonten opgenomen zijn in de oudste akkerlagen, waardoor Steentijd artefactensites minder goed bewaard kunnen zijn. Sporensites kunnen daarentegen wel goed bewaard zijn. Enkele sites en vondstlocaties in de omgeving bevestigen het archeologisch potentieel van het terrein. Bijkomend onderzoek is dan ook nodig. Er dient eerste een landschappelijk bodemonderzoek d.m.v. boringen uitgevoerd te worden. Indien uit dit onderzoek blijkt dat er geen archeologisch niveau bewaard is, moet geen verder onderzoek uitgevoerd worden. Indien er een voldoende intacte bodemopbouw aanwezig is of in het geval van zones met oudere paleobodems moet er vervolgens onderzoek gedaan worden naar aanwezige Steentijdvindplaatsen, te beginnen met een verkennend archeologisch booronderzoek, eventueel gevolgd door een waarderend archeologisch booronderzoek en/of proefputten i.f.v. Steentijd artefactensites. Deze onderzoeken worden gevolgd door een proefsleuvenonderzoek, dat ook uitgevoerd moet worden indien er geen potentieel is op intact bewaarde artefactensites uit de Steentijd, maar wel een archeologisch niveau aanwezig is.⁸ De landschappelijke boringen werden uitgevoerd op 7 april 2020 (nota ID 15218). Uit dit onderzoek is gebleken dat de kans op het aantreffen van Steentijd artefactensites lager is dan eerst ingeschat. De kans op sporensites blijft hoog. Vervolgens werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd, waarbij ook aandacht besteed moet worden aan de eventuele aanwezigheid van prehistorische artefactensites. Tijdens het onderzoek werd een site uit de Volle Middeleeuwen aangetroffen, waardoor een opgraving van het terrein nodig is.⁹

⁶ Marleen Martens e.a., 'Onderzoeksrapport Middeleeuwse bewoning langs de Benedenstraat te Wezemaal (Vlaams-Brabant). Eindverslag van een toevalsvondst', Eindverslag, Onderzoeksrapporten agentschap Onroerend Erfgoed nr. 130 (Brussel: Agentschap Onroerend Erfgoed, 2019).

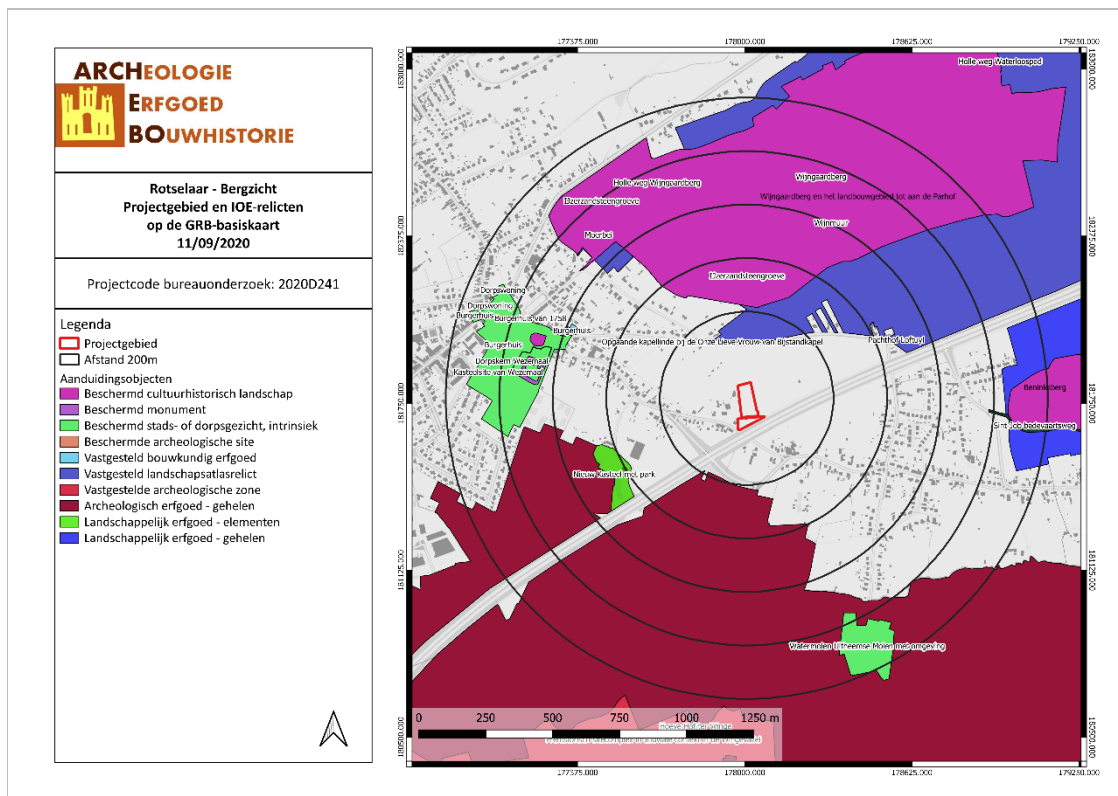
⁷ Annelies De Raymaeker en Willem De Cuyper, 'Archeologienota: De verkaveling aan de Steenweg op Nieuwrode te Wezemaal-Rotselaar', Archeologienota - Programma van Maatregelen (Tienen: Studiebureau Archeologie bvba, 2019), 36–38.

⁸ Annika Devroe en Gerben Bervoets, 'Archeologienota - Programma van maatregelen Rotselaar - Steenweg op Nieuwrode 36', Archeologienota - Programma van Maatregelen (Mechelen: Annika Devroe Archeologie & Bouwhistorie bvba, april 2019).

⁹ Devroe en Bervoets, 4, 14, 41.

3.2.3 Inventaris Onroerend Erfgoed (IOE)

De Inventaris van het onroerend erfgoed biedt een overzicht van waardevol erfgoed in Vlaanderen. Zowel bouwkundig, archeologisch, landschappelijk als varend erfgoed zijn opgenomen in deze databank, goed voor meer dan 83.000 erfgoedobjecten in totaal. Op basis van diverse zoekcriteria kan er heel gericht naar de verschillende erfgoedobjecten gezocht worden. Erfgoedobjecten kunnen vastgesteld en/of beschermd zijn. Binnen het projectgebied bevinden zich geen vastgestelde en/of beschermde erfgoedobjecten.

ROBE/20/09/11/16 - Digitale aanmaak

Figuur 22: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relict op GRB-basiskaart (IOE, 2020)

3.3 HISTORIEK EN CARTOGRAFISCHE BRONNEN

3.3.1 Onderzoek historische bronnen

Geschiedenis van Wezemaal

Wezemaal wordt voor het eerst vermeld in 1044. Andere (historische) varianten van de plaatsnaam zijn Wisemale, Winsemale, Wismale, Weinsemale, Weynsemale, Wesemale, Wesemala, Wesemal, Wisemala, Wensemale, Winsmale, Winsemala, Wesmale, Wenzemale en Wichemale.

In 1044 kwam een deel van de rechten op de kerk in Wezemaal in handen van het Sint-Bartholomeuskapittel van Luik. In 1232 kwam de abdij van Averbode in het bezit van alle patronaatsrechten en tienden van Wezemaal, nadat deze aan de abdij geschonken waren door Arnold II, de heer van Wezemaal en door de Luikse kanunniken. In de 13de eeuw bevonden de heren van Wezemaal zich onder het gezag van de hertogen van Brabant. Door hun functie als maarschalk van Brabant waren ze verantwoordelijk voor de bevoorrading van de hertogelijke troepen in tijden van oorlog. In de loop van de 15de eeuw werd Wezemaal het belangrijkste bedevaartsoord van Sint Job in de Nederlanden, met een hoogtepunt in de periode 1496-1520. De heerlijkheid Wezemaal viel juridisch onder de meierij van Lubbeek, maar in 1796 werd Wezemaal een zelfstandige gemeente in het kanton

Aarschot van het Dijledepartement. In 1977, bij de gemeentefusies, zou Wezemaal samen met Werchter bij de gemeente Rotselaar gevoegd worden.¹⁰

Geschiedenis van Rotselaar

Rotselaar zou van de woorden Hroth-so of Rozo (een persoonsnaam) en -laar (open plek in het bos) komen en wordt voor de eerste maal vermeld in 1140 als Rochelar. Andere varianten van de plaatsnaam zijn Rotslar, Rotislar, Rotslart, Rothelar, Roslart, Rocelart, Roteleir en Rotselar.

In de 12de eeuw was het de hertog van Brabant die het gezag had over Rotselaar. Vanaf ca. 1170 vestigden dienstmannen van de hertog zich in Rotselaar. In de loop van de volgende eeuw werden ze opgenomen in de adel zodat ze als heer macht hadden over de heerlijkheid. In deze eeuw had de orde van de Norbertijnen de parochiale rechten en inkomsten van Rotselaar (Wezemaal en Werchter) in haar bezit. Voor Rotselaar kwamen deze rechten en inkomsten toe aan de abdij van Averbode. In de 14de eeuw werd Werchter onttrokken aan de macht van de heren Berthouts en werd het samen met Wezemaal en Rotselaar deel van het Land of de Baronie van Rotselaar. In 1516 kwam deze baronie in handen van de familie van Cröy om vervolgens toegevoegd te worden aan het markgraafschap Aarschot, dat in 1533 verheven werd tot een hertogdom.

Vanaf 1488 werd Rotselaar voortdurend geteisterd door oorlogsgeweld. Vanaf 1750 tot diep in de 19de eeuw kon de welvaart weer toenemen door het toepassen van enkele vernieuwingen binnen de landbouw. Tussen de 13de en de 16de eeuw was vooral de wijnteelt ruim verspreid in deze streek. De wijnteelt kende een heropbloei tussen 1810 en 1850, voornamelijk in Wezemaal. De industriële revolutie zorgde tijdens de tweede helft van de 19de eeuw voor nog meer welvaart. Tijdens WO I tenslotte werd aan de Dijle in de buurt van de watermolen van Rotselaar een hevig slag geleverd.

Aangezien tussen Rotselaar en Wezemaal geen natuurlijke grenzen zijn, zorgde dit voor onderlinge twisten over grensafbakening. Deze bleven duren tot aan de gemeentefusie. De huidige gemeente Rotselaar ontstond op 1 januari 1977. De vroegere gemeenten Rotselaar, Werchter en Wezemaal werden door de gemeentefusies samengevoegd tot één grote gemeente.¹¹

3.3.2 Historische situatie aan de hand van cartografische bronnen

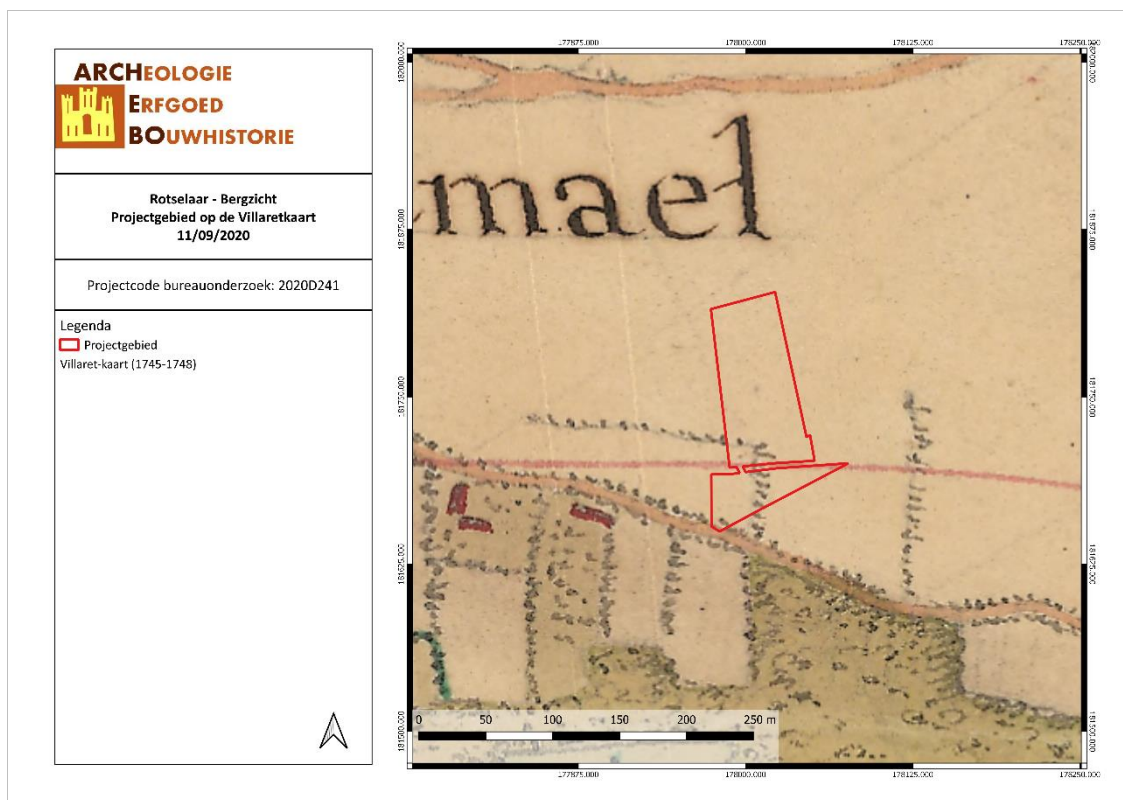
Een belangrijke bron van informatie wordt geleverd door het historisch kaartmateriaal. Dit om na te gaan of er bebouwing is geweest op het terrein in historische tijden, of dat het landgebruik van het perceel is gewijzigd doorheen de tijd. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn.

Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op kaarten geen garantie dat er geen bebouwing is geweest. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijkere bouwwerken zoals kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er weinig of geen aandacht voor de burgerlijke architectuur. Pas vanaf de 19de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kaarten. Mogelijk eerder aanwezige middeleeuwse structuren waren misschien reeds verdwenen.

Vooreerst worden enkele pre-19de -eeuwse cartografische bronnen behandeld zoals de Villaretkaart en de Ferrariskaart. Op de Villaretkaart (ca. 1745-48) is het projectgebied vermoedelijk als akkerland gekarteerd. Op de Ferrariskaart valt af te leiden dat het projectgebied rond 1777 bestond uit akkerland. Het projectgebied is op beide kaarten onbebouwd.

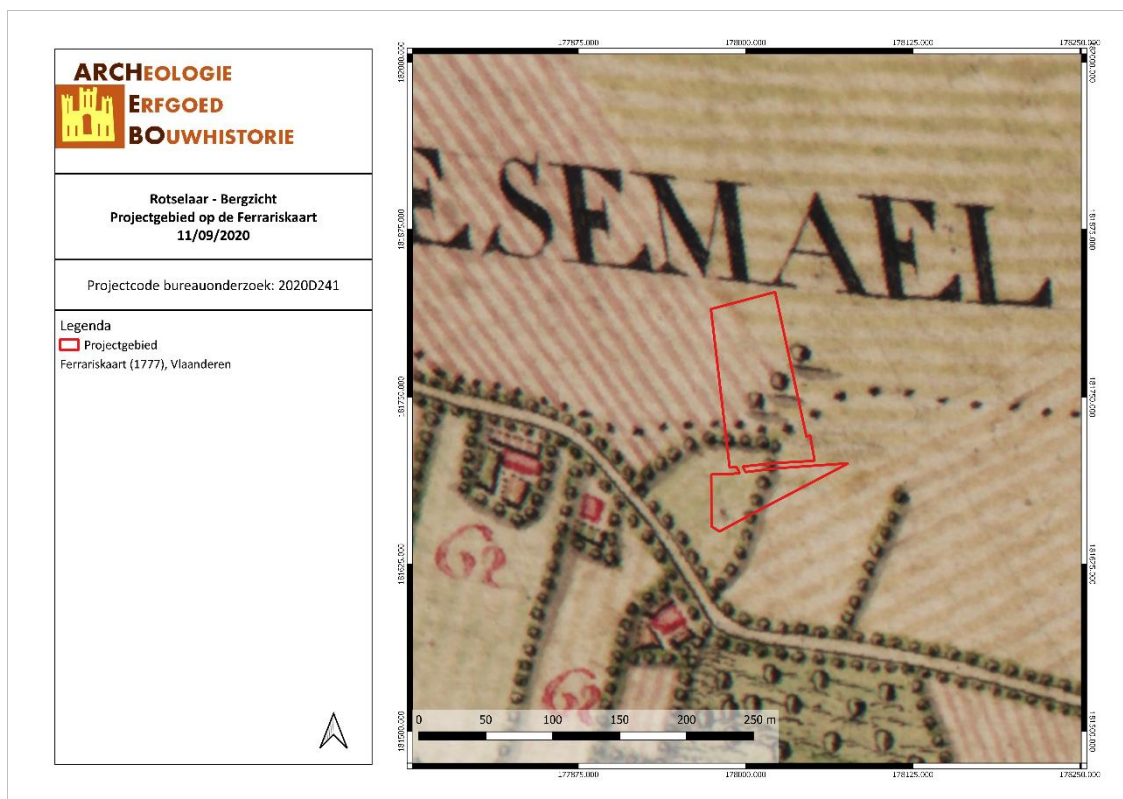
¹⁰ 'Maurits Gysseling: Toponymisch Woordenboek (1960) p. 1069', geraadpleegd 14 augustus 2020, <http://bouwstoffen.kantl.be/tw/facsimile/?page=1069>; 'Wezemaal', in *Wikipedia*, 22 mei 2020, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Wezemaal&oldid=56348490>.

¹¹ Jan Claesen e.a., 'Archeologienota Rotselaar - Beatrijslaan 5-7', *Archeologienota - Verslag van Resultaten* (Kortenaken: ARCHEBO bvba, maart 2018), 21-22.

ROBE/20/09/11/17 - Digitale aanmaak

Figuur 23: Detail uit de Villaretkaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2020)

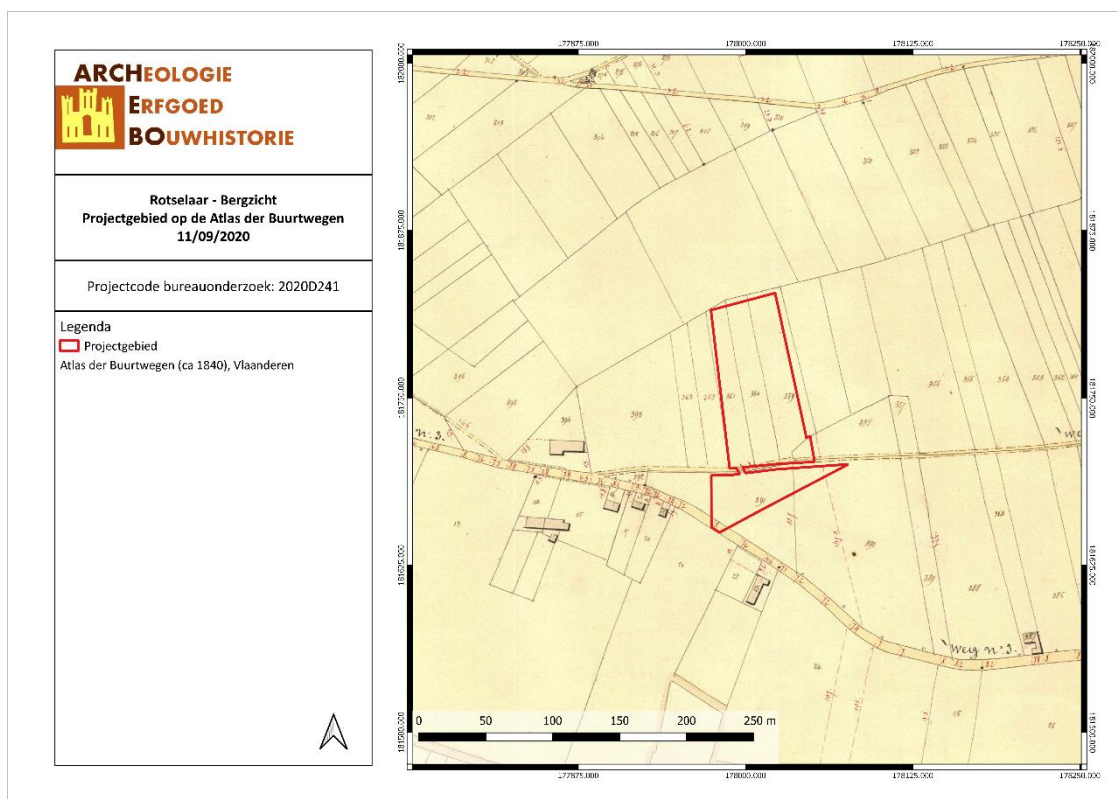

ROBE/20/09/11/18 - Digitale aanmaak

Figuur 24: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2020)

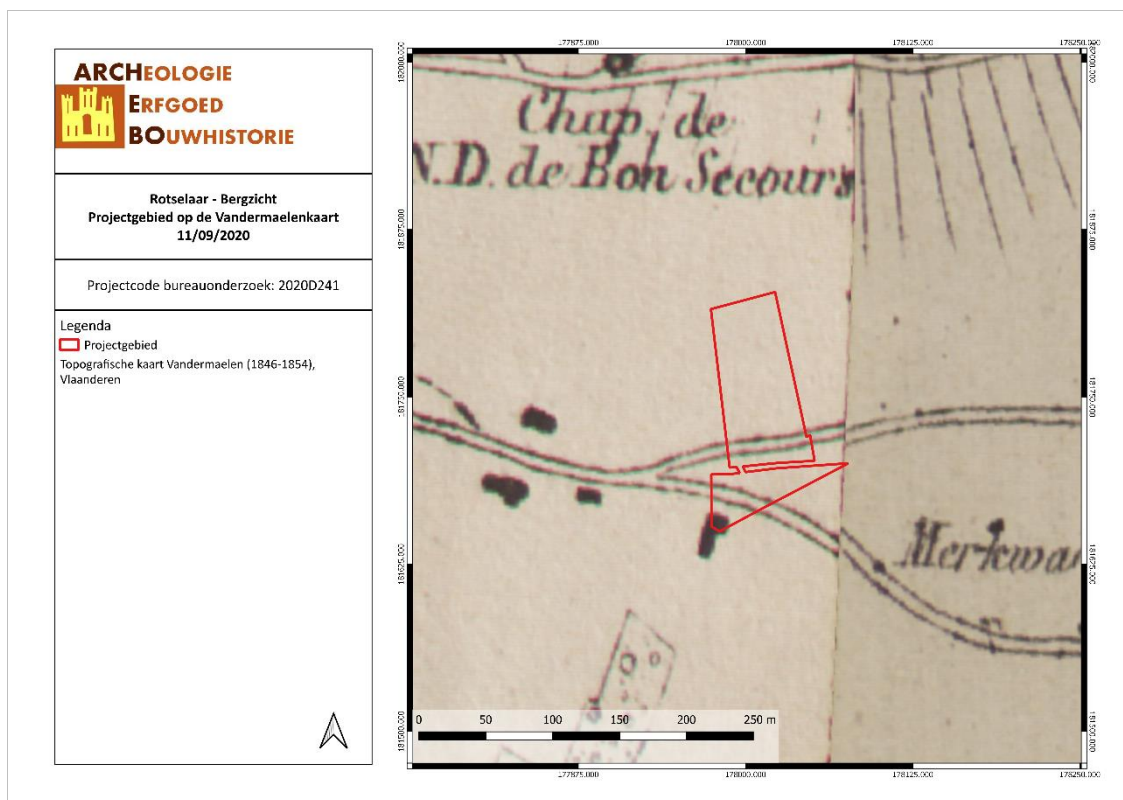
Vervolgens worden vier cartografische bronnen uit de 19de eeuw vergeleken. De Atlassen der Buurtwegen werden opgemaakt in uitvoering de wet van 10 april 1841. De atlas maakt een onderscheid in buurtwegen en voetwegen (sentiers). Per toenmalige gemeente werd een atlas opgemaakt, met uitzondering van een aantal stadskernen. De kaarten Vandermaelen of Vandermaelenkaarten zijn een verzameling van historische kaarten van België, gemaakt door Philippe Vandermaelen (1795-1869). Deze kaarten geven een gedetailleerd beeld van heel België en worden beschouwd als de opvolger van de Ferriskaarten uit de periode 1771-1778. Met de Popp-kaarten wordt de verzameling van kadasterkaarten bedoeld die in de 19de eeuw uitgegeven werd door de Brugse drukker-uitgever Philippe Chrétien Popp (1805-1879). Een vierde bron is de topografische kaart van 1873.

Op 19de-eeuwse cartografische bronnen is het terrein onbebouwd weergegeven. De Atlas der Buurtwegen toont dat het projectgebied kruist met verschillende percelen (359, 360, 361, 390 en 391). Tussen de twee “delen” van het projectgebied loopt de weg n° 25, langs de zuidwestelijke grens van het terrein loopt de weg n° 3. De Vandermaelenkaart geeft grotendeels dezelfde situatie weer. De oriëntatie t.o.v. de wegen is iets anders. Op de Popp-kaart kruist het projectgebied met de percelen 74b, 75, 76, 77, 82, 83 en 84. De wegen zijn aangeduid als *Holsbeeksche baen* en *Wesemael veld weg*. De legger bij deze Popp-kaart kon niet geraadpleegd worden. De topografische kaart van 1873 toont dezelfde situatie als de andere 19de-eeuwse kaarten.

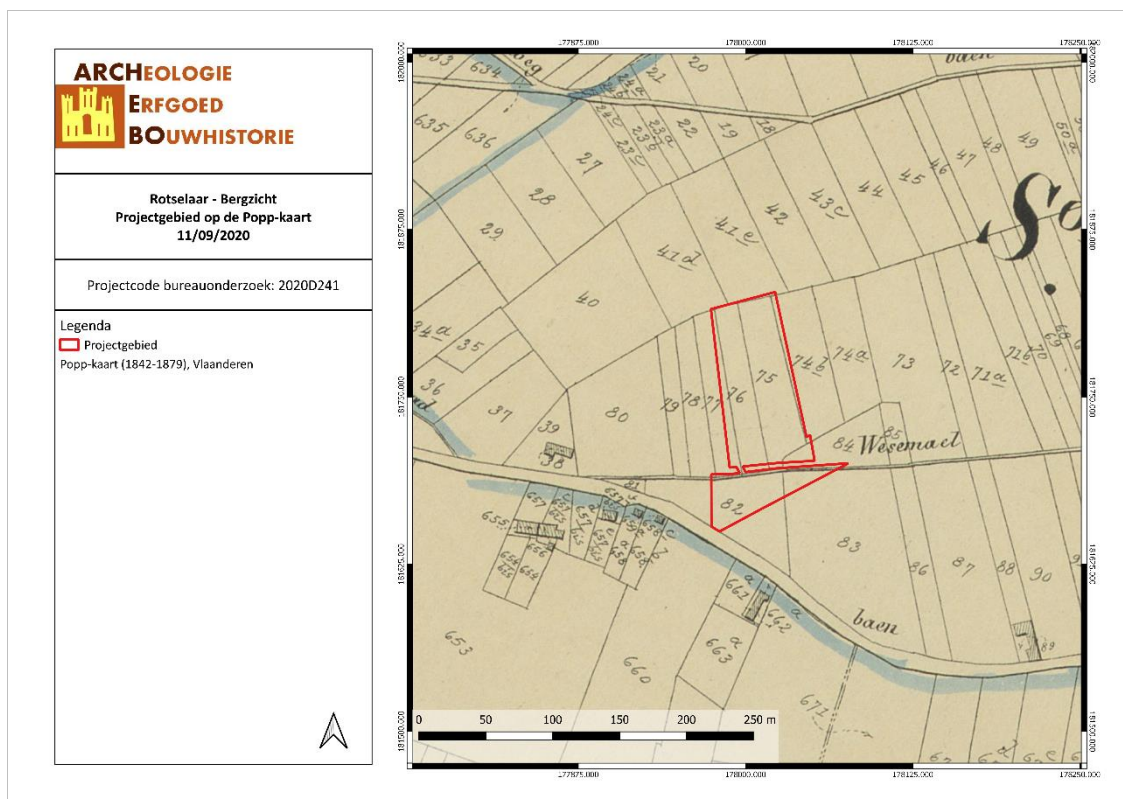
ROBE/20/09/11/19 - Digitale aanmaak

Figuur 25: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2020)

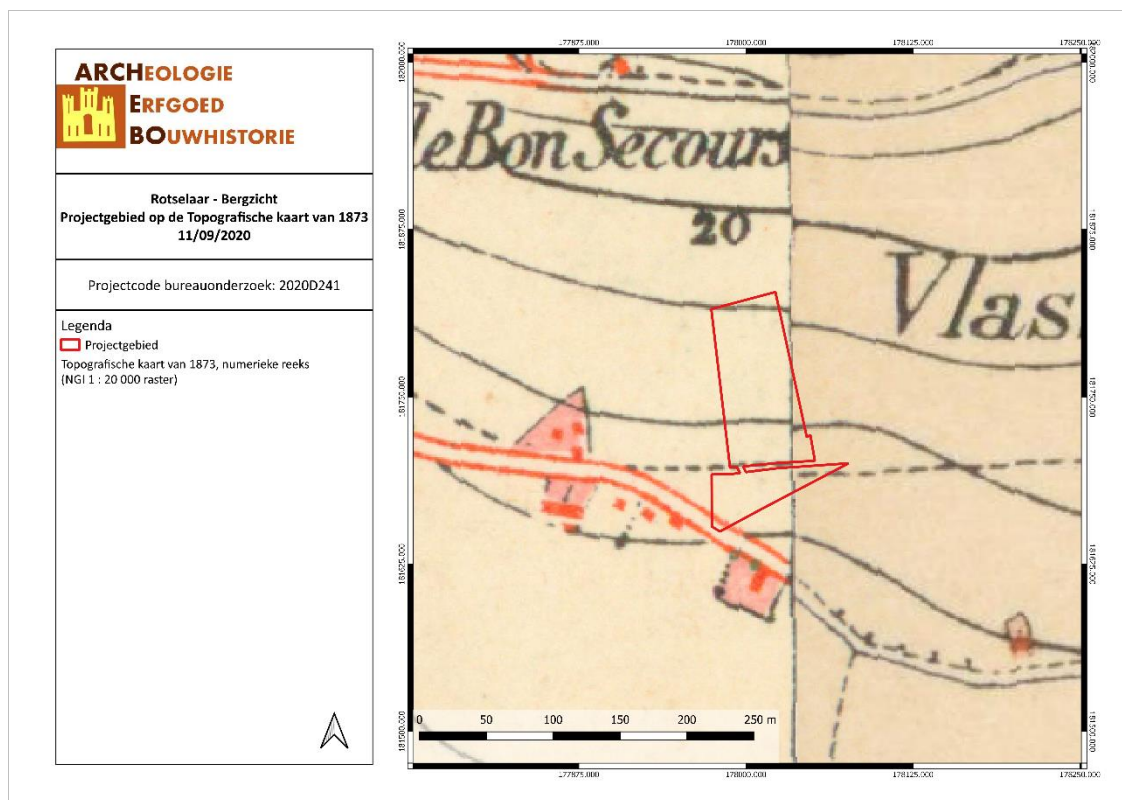
ROBE/20/09/11/20 - Digitale aanmaak

Figuur 26: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2020)

ROBE/20/09/11/21 - Digitale aanmaak

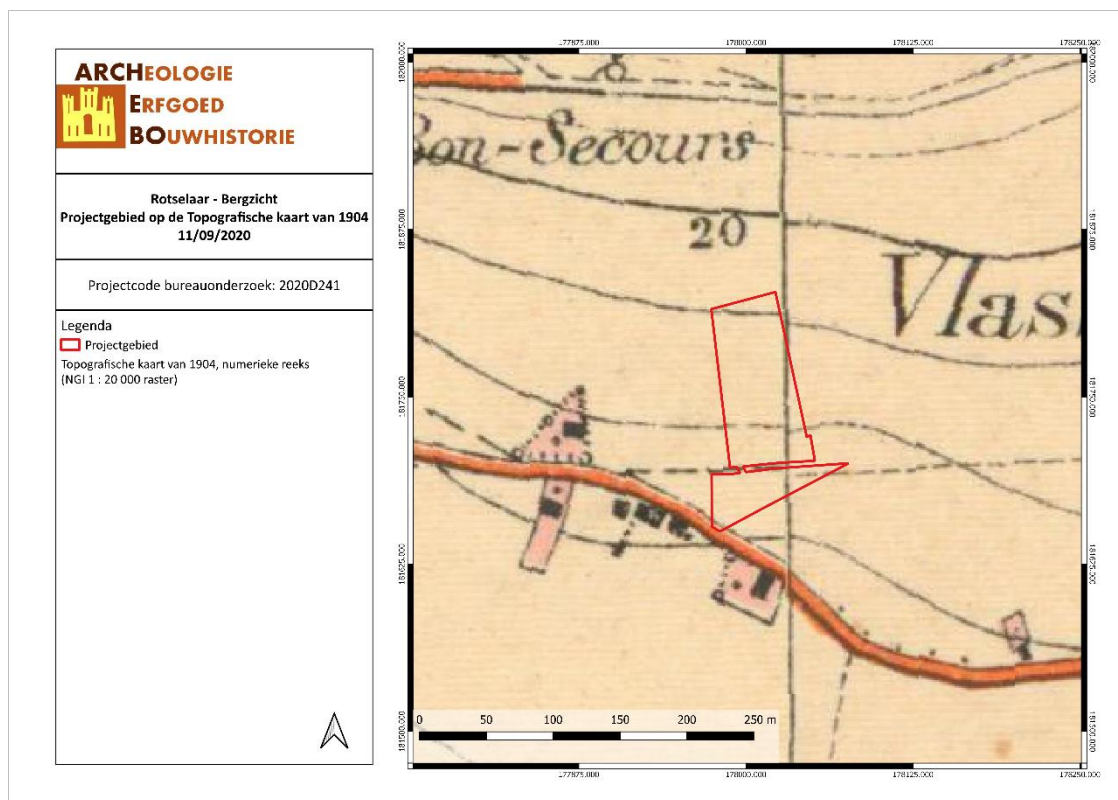
Figuur 27: Situering van het projectgebied op de Poppkaart (Geopunt, 2020)

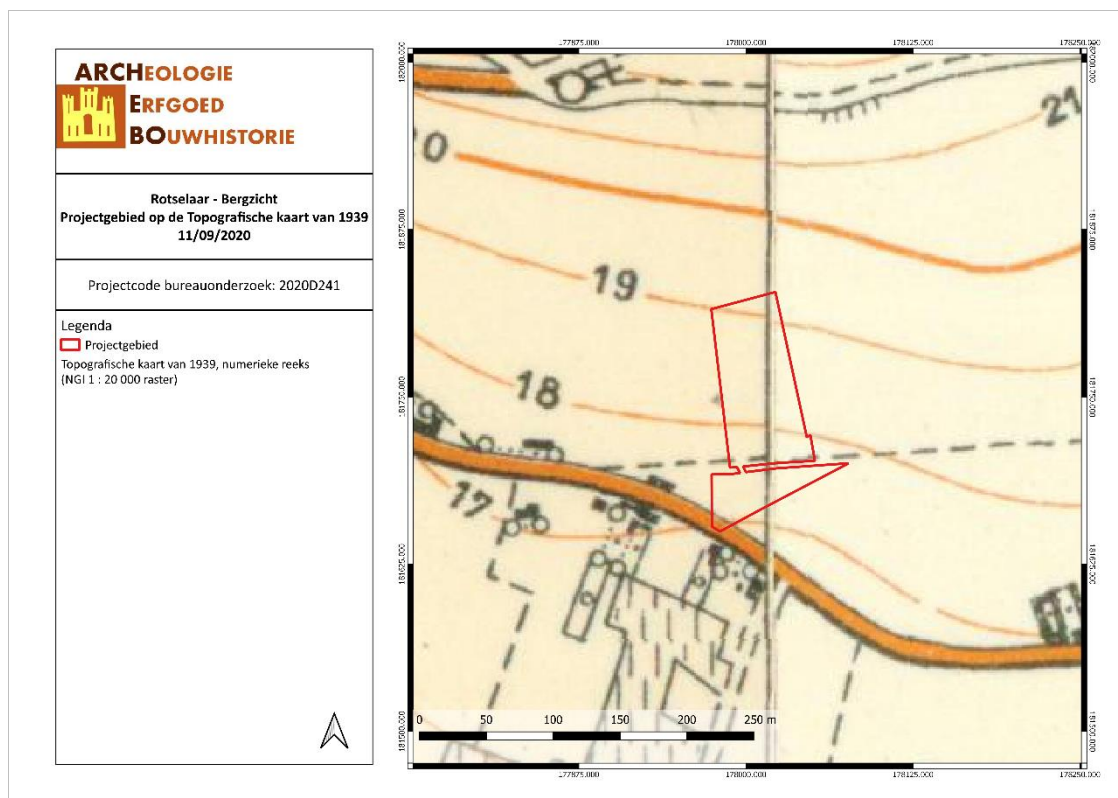
ROBE/20/09/11/22 - Digitale aanmaak

Figuur 28: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1873 (Cartesius, 2020)

Vervolgens worden er topografische kaarten en luchtfoto's uit de 20ste en 21ste eeuw vergeleken. De situatie blijft ongewijzigd tot en met 1939. Tussen 1939 en 1969 werd een deel van het projectgebied ingenomen door loofbos. Het is onzeker of de drie zwarte punten in het westen van het projectgebied (op de topografische kaart van 1969) gebouwen zijn. Op de topografische kaarten van 1981 en 1989 (identiek) zijn deze gebouwen (?) niet langer zichtbaar. In de loop van de 21ste eeuw worden enkele kleine constructies opgetrokken in het terrein. Tegen 2019 zijn deze constructies weer verdwenen.

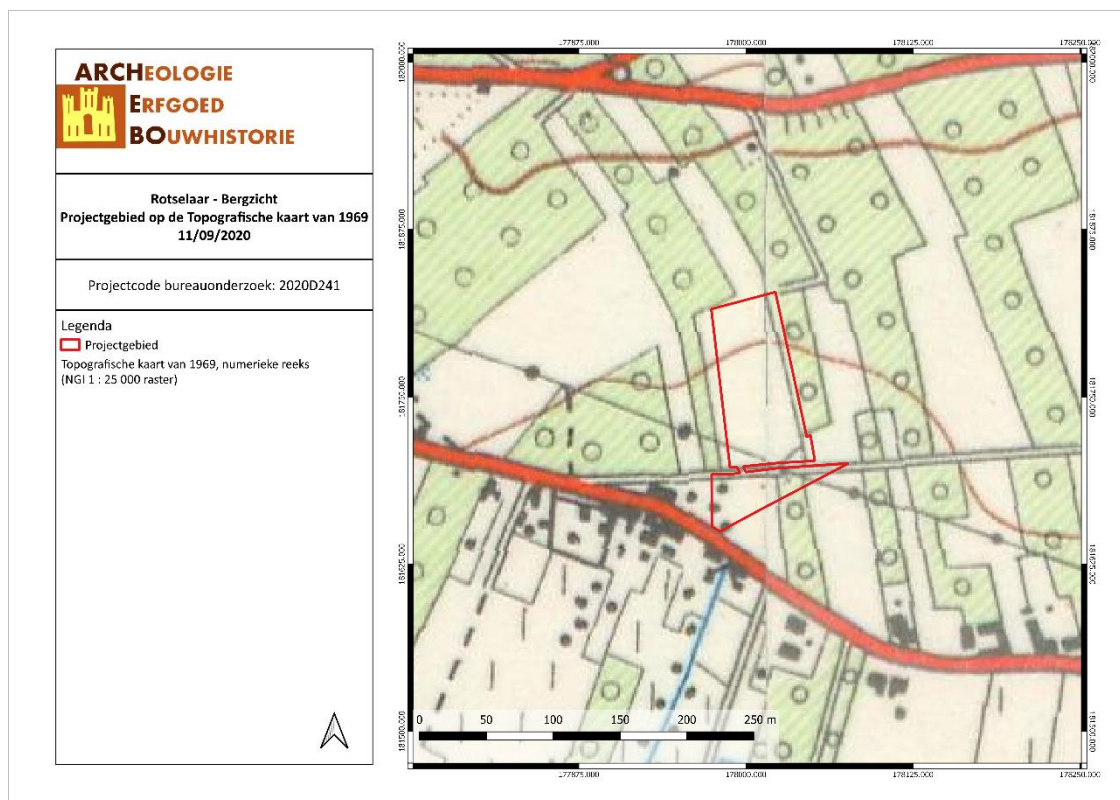

ROBE/20/09/11/23 - Digitale aanmaak

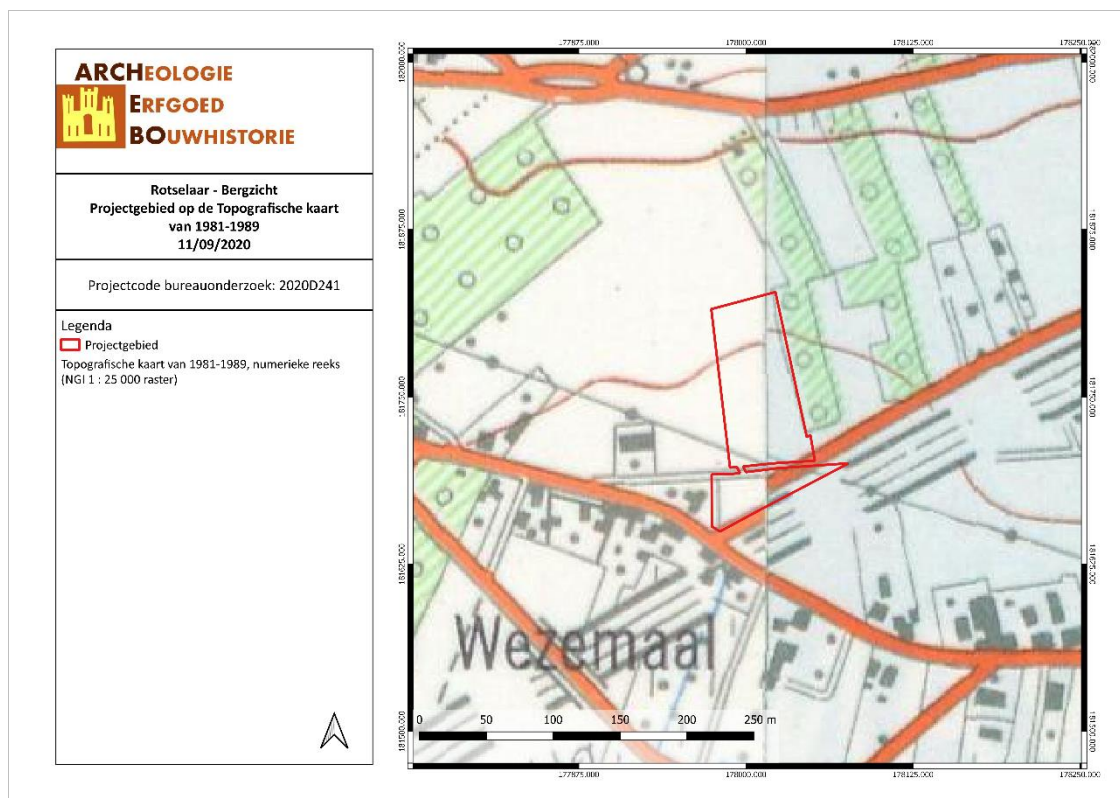
Figuur 29: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1904 (Cartesius, 2020)

ROBE/20/09/11/24 - Digitale aanmaak

Figuur 30: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1939 (Cartesius, 2020)

ROBE/20/09/11/25 - Digitale aanmaak

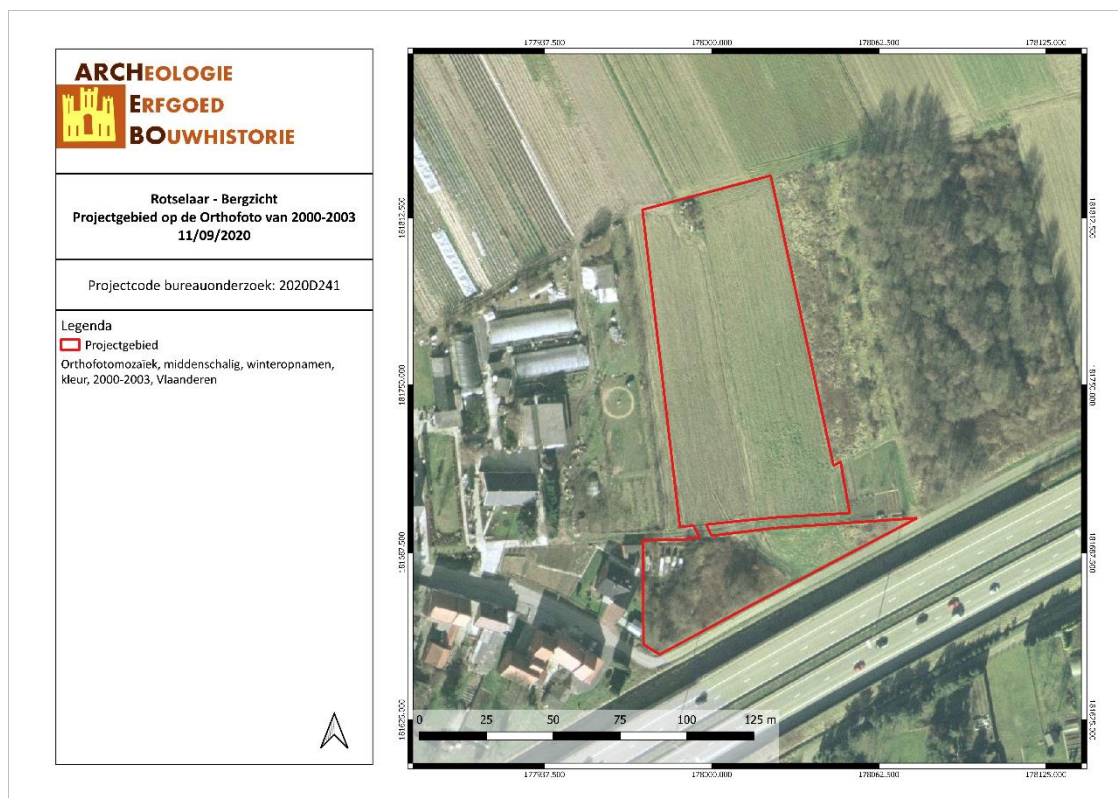
Figuur 31: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1969 (Cartesius, 2020)

ROBE/20/09/11/26 - Digitale aanmaak

Figuur 32: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1981-1989 (Cartesius, 2020)

ROBE/20/09/11/27 - Digitale aanmaak

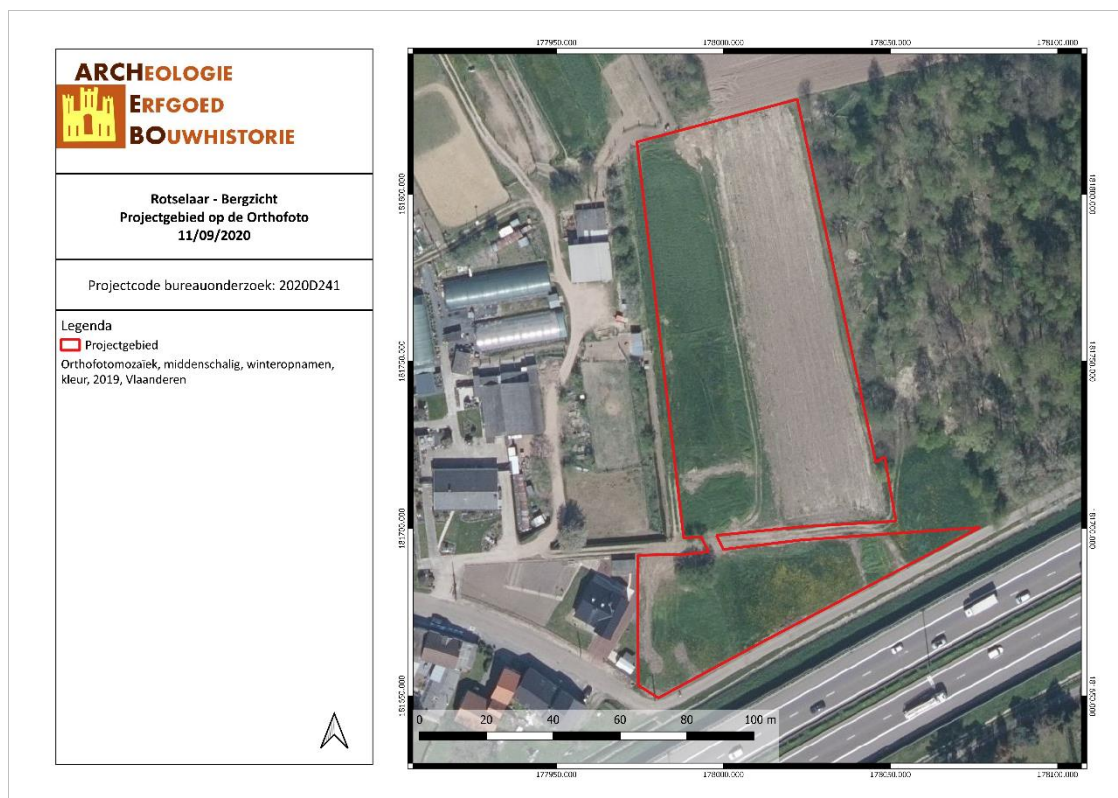
Figuur 33: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1979-1990 (Geopunt, 2020)

ROBE/20/09/11/28 - Digitale aanmaak

Figuur 34: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2000-2003 (Geopunt, 2020)

ROBE/20/09/11/29 - Digitale aanmaak

Figuur 35: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2008-2011 (Geopunt, 2020)

ROBE/20/09/11/30 - Digitale aanmaak

Figuur 36: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2019 (Geopunt, 2020)

3.4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied bebouwing aanwezig is geweest in de loop van de 21ste eeuw. Historisch gezien kunnen we voor het projectgebied dan ook spreken van een lage densiteit aan bebouwing.

In de directe en ruime omgeving van het plangebied bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft een ijzerzandstenen slijpsteen uit de Steentijd, lithisch materiaal uit het Oud-Paleolithicum, Laat-Mesolithicum en het Neolithicum en twee stukjes van een armband uit koper of een koperlegering uit de Bronstijd (**CAI 1763**), recent schervenmateriaal (Westerwald en porselein) en een wandfragment in Langerwehe en een bodemfragment van een drinkschaaltje uit Siegburg uit de Late Middeleeuwen (**CAI 158689**), een oord van Karel II uit de 17de eeuw (**CAI 213062**), lithisch materiaal uit het Laat-Mesolithicum en Oud-Paleolithicum (**CAI 1764**), enkele grondsporen, bouwmateriaal en aardewerk uit de Romeinse Tijd en aardewerk uit de Nieuwe Tijd, sporen (gebouwplattegronden, waterputten) en vondsten (aardewerk) uit de Volle Middeleeuwen, landbouwsporen uit de 19de eeuw en niet te dateren sporen (greppels) (**CAI 219485**), een molen uit de 17de eeuw (**CAI 159027**), afslagen, een kerfrest en een klopper van een gepolijst stuk uit het Mesolithicum (**CAI 152972**), afslagen uit het Mesolithicum (**CAI 152973**), afslagen uit het Mesolithicum en een afslag van een gepolijst stuk uit het Neolithicum (**CAI 152974**), afslagen, kernen en een steker uit het Mesolithicum en een bladvormige pijlpunt en een afslag van een gepolijst stuk uit het Neolithicum (**CAI 152975**), afslagen uit de Steentijd (**CAI 152976**), een sterk geschonden ensemble uit het Vroeg-Mesolithicum en een driehoekig pijlpunt uit het Laat-Neolithicum (**CAI 654**), een klein ensemble van artefacten in silex uit de Steentijd (**CAI 150698**), de Sint-Martinuskerk die teruggaat tot de Volle Middeleeuwen (**CAI 3312**), het Begijnklooster dat teruggaat tot de Late Middeleeuwen (**CAI 1272**), een site met walgracht uit de 17de eeuw (**CAI 3313**), het kasteel van Wezemaal uit de Late Middeleeuwen (**CAI 3311**), 2 plattegronden van hoofdgebouwen van een agrarische nederzetting en 7 van bijgebouwen, één crematiegraf, een rechtegracht en 3 langwerpige kuilen met verbrand en onvolledig verbrand bot en houtskool uit de Late IJzertijd, leemwinningskuilen en een waterput (met ceramiek) uit de Romeinse Tijd, een grachtencomplex uit de Volle Middeleeuwen en 5 grachten met dezelfde oriëntatie, elementen van de kasteelgracht, sporen van 3 gehoekte bergen, twee funderingen van een gebouw in vakwerk (en twee van een voorloper) uit de Late Middeleeuwen (**CAI 219588**).

Gezien de topografische ligging op een zuid-gerichte helling is er een verwachting op Steentijd. Bijkomstig ligt het projectgebied in een gradiëntzone van een natte vallei naar een droog plateau. Dergelijke plaatsen zijn ideaal voor tijdelijke steentijdkampementen. Op basis van deze ligging en de recent vondsten in de omgeving kunnen eveneens sporensites aanwezig zijn.

4 RESULTATEN BUREAUONDERZOEK

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het bureauonderzoek samengevat en geanalyseerd. Deze analyse leidt tot een advies voor een eventueel vervolgonderzoek of voor een vrijgave van het terrein. Dit advies dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

4.1 ALGEMEEN

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba een archeologienota opgemaakt voor een projectgebied aan de Bergzichtstraat (zonder huisnummer) in Wezemaal (Rotselaar, Vlaams-Brabant). Binnen het projectgebied zal de opdrachtgever sociale woningen optrekken. De huizen worden elk voorzien van een tuin. Ter hoogte van de Bergzichtstraat zal een weg in klinkers vertrekken die langs de verschillende huizen en tot aan de parking zal lopen. Er zullen ook een groene zone en twee wadi's aangelegd worden. Het projectgebied is ca. 9 239,247 m² groot.

4.2 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

Het doel van dit bureauonderzoek was een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij kunnen volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

1. Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?

Historische gegevens werden door middel van bronnenonderzoek en cartografisch onderzoek verworven. Cartografisch onderzoek heeft aangetoond dat er bebouwing aanwezig was binnen het projectgebied in de loop van de 21ste eeuw. Het gaat om kleinere constructies.

In de directe en ruime omgeving van het plangebied bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft een ijzerzandstenen slijpsteen uit de Steentijd, lithisch materiaal uit het Oud-Paleolithicum, Laat-Mesolithicum en het Neolithicum en twee stukjes van een armband uit koper of een koperlegering uit de Bronstijd (**CAI 1763**), recent schervenmateriaal (Westerwald en porselein) en een wandfragment in Langerwehe en een bodemfragment van een drinkschaaltje uit Siegburg uit de Late Middeleeuwen (**CAI 158689**), een oord van Karel II uit de 17de eeuw (**CAI 213062**), lithisch materiaal uit het Laat-Mesolithicum en Oud-Paleolithicum (**CAI 1764**), enkele grondsporen, bouw materiaal en aardewerk uit de Romeinse Tijd en aardewerk uit de Nieuwe Tijd, sporen (gebouwplattegronden, waterputten) en vondsten (aardewerk) uit de Volle Middeleeuwen, landbouwsporen uit de 19de eeuw en niet te dateren sporen (greppels) (**CAI 219485**), een molen uit de 17de eeuw (**CAI 159027**), afslagen, een kerfrest en een klopper van een gepolijst stuk uit het Mesolithicum (**CAI 152972**), afslagen uit het Mesolithicum (**CAI 152973**), afslagen uit het Mesolithicum en een afslag van een gepolijst stuk uit het Neolithicum (**CAI 152974**), afslagen, kernen en een steker uit het Mesolithicum en een bladvormige pijlpunt en een afslag van een gepolijst stuk uit het Neolithicum (**CAI 152975**), afslagen uit de Steentijd (**CAI 152976**), een sterk geschonden ensemble uit het Vroeg-Mesolithicum en een driehoekig pijlpunt uit het Laat-Neolithicum (**CAI 654**), een klein ensemble van artefacten in silex uit de Steentijd (**CAI 150698**), de Sint-Martinuskerk die teruggaat tot de Volle Middeleeuwen (**CAI 3312**), het Begijnklooster dat teruggaat tot de Late Middeleeuwen (**CAI 1272**), een site met walgracht uit de 17de eeuw (**CAI 3313**), het kasteel van Wezemaal uit de Late Middeleeuwen (**CAI 3311**), 2 plattegronden van hoofdgebouwen van een agrarische nederzetting en 7 van bijgebouwen, één crematiegraf, een rechtlijnige gracht en 3 langwerpige kuilen met verbrand en onvolledig verbrand bot en houtskool uit de Late IJzertijd, leemwinningskuilen en een waterput (met ceramiek) uit de Romeinse Tijd, een grachtencomplex uit de Volle Middeleeuwen en 5 grachten met dezelfde oriëntatie, elementen van de kasteelgracht, sporen van 3 gehoekte bergen, twee funderingen van een gebouw in vakwerk (en twee van een voorloper) uit de Late Middeleeuwen (**CAI 219588**).

2. Welke info valt er te vinden over de voormalige constructies op het terrein?

Aan de hand van het kaartmateriaal konden we achterhalen dat er binnen het projectgebied constructies stonden in de loop van de 21ste eeuw. Dit werd achterhaald a.d.h.v. topografische kaarten uit de 20ste eeuw en luchtfoto's uit de 20ste en 21ste eeuw. Het gaat om kleinere constructies.

3. Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van het historische kaart- en bronnenmateriaal?

Op basis van de historische bronnen en kaarten kan geen uitsluitel gemaakt worden in de te verwachten structuren.

4. In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?

Het terrein wordt deels benut als akkerland. De agrarische activiteiten kunnen de bodem verstoord hebben. Toekomstige verstoringen zijn te verwachten bij het oprichten van de sociale woningen en het aanleggen van de verhardingen en wadi's.

4.3 SAMENVATTING / ASSESSMENT BUREAUONDERZOEK

In deze samenvatting wordt een kort overzicht gegeven van de werkwijze van het bureauonderzoek en de belangrijkste conclusies. Bovendien wordt een afweging gemaakt van de noodzaak voor verder vooronderzoek voor de locatie.

4.3.1 Samenvatting voor een gespecialiseerd publiek

Binnen het projectgebied zal de opdrachtgever sociale woningen optrekken. De huizen worden elk voorzien van een tuin met terras en van een padje dat leidt naar de voordeur. In het westen van het projectgebied zal een parking aangelegd worden in grasdallen. Er worden ook een fietsenberging en een tuinberging voorzien. Tenslotte zal in het westen van het projectgebied ook een verhard plein voor spel aangelegd worden. Het noorden van het projectgebied zal bestaan uit een groene zone die ook als recreatiezone gebruikt kan worden. Er zullen ook twee wadi's aangelegd worden. Ter hoogte van de Bergzichtstraat zal een weg in klinkers vertrekken die langs de verschillende huizen en tot aan de parking zal lopen. Het projectgebied is ca. 9 239,247 m² groot.

In de directe en ruime omgeving van het plangebied bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft een ijzerzandstenen slijpsteen en lithisch materiaal uit de Steentijd, lithisch materiaal uit het Oud-Paleolithicum, het Mesolithicum, het Vroeg-Mesolithicum, het Laat-Mesolithicum, het Neolithicum en het Laat-Neolithicum, twee stukjes van een armband uit koper of een koperlegering uit de Bronstijd, 2 plattegronden van hoofdgebouwen van een agrarische nederzetting en 7 van bijgebouwen, één crematiegraf, een rechtlijnige gracht en 3 langwerpige kuilen met verbrand en onvolledig verbrand bot en houtskool uit de Late IJzertijd, leemwinningskuilen, een waterput (met ceramiek), enkele grondsporen, bouwmetaal en aardewerk uit de Romeinse Tijd, gebouwplattegronden, waterputten, aardewerk, de Sint-Martinuskerk en een grachtencomplex uit de Volle Middeleeuwen, 5 grachten met dezelfde oriëntatie, elementen van de kasteelgracht, sporen van 3 gehoekte bergen, twee funderingen van een gebouw in vakwerk (en twee van een voorloper), het Begijnklooster, het Kasteel van Wezemaal, een wandfragment in Langerwehe en een bodemfragment van een drinkschaaltje uit Siegburg uit de Late Middeleeuwen, aardewerk uit de Nieuwe Tijd, een oord van Karel II, een molen en een site met walgracht uit de 17de eeuw, landbouwsporen uit de 19de eeuw, recent schervenmetaal en niet te dateren greppels.

Aan de hand van het kaartmateriaal konden we achterhalen dat er binnen het projectgebied constructies stonden in de loop van de 21ste eeuw. Dit werd achterhaald a.d.h.v. topografische kaarten uit de 20ste eeuw en luchtfoto's uit de 20ste en 21ste eeuw. Het gaat om kleinere constructies.

Op de bodemkaart wordt het terrein gekarteerd als **Lcm** (zwak gleyige zandleemgronden met diepe antropogene humus A horizont) en **Lcf(p)** (zwak gleyige zandleemgronden met weinig duidelijke humus en/of ijzer B horizont, met de aanwezigheid van een diepe humus B horizont). Het projectgebied ligt op een zuid-gerichte helling aan de Grote Losing-vallei. De Grote Losing stroomt ca. 550m ten zuiden van het projectgebied, vanaf ca. 750m ten zuiden van het projectgebied stroomt de Winge. Ten zuiden van het terrein stromen nog enkele aftakkingen van de Grote Losing. Het projectgebied ligt volgens het Digitaal Hoogtemodel tussen ongeveer 16,3 en 18,4 meter boven de zeespiegel.

Gezien de topografische ligging op een zuid-gerichte helling is er een verwachting op Steentijd. Bijkomstig ligt het projectgebied in een gradiëntzone van een natte vallei naar een droog plateau. Dergelijke plaatsen zijn ideaal voor tijdelijke steentijdkampementen. Op basis van deze ligging en de recent vondsten in de omgeving kunnen eveneens sporensites aanwezig zijn.

4.3.2 Samenvatting voor een niet-gespecialiseerd publiek

Binnen het projectgebied zal de opdrachtgever sociale woningen optrekken. De huizen worden elk voorzien van een tuin. Ter hoogte van de Bergzichtstraat zal een weg in klinkers vertrekken die langs de verschillende huizen en tot aan de parking zal lopen. Er zullen ook een groene zone en twee wadi's aangelegd worden. Het projectgebied is ca. 9 239,247 m² groot.

In de directe en ruime omgeving van het plangebied bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft een ijzerzandstenen slijpsteen en lithisch materiaal uit de Steentijd, lithisch materiaal uit het Oud-Paleolithicum, het Mesolithicum, het Vroeg-Mesolithicum, het Laat-Mesolithicum, het Neolithicum en het Laat-Neolithicum, twee stukjes van een armband uit koper of een koperlegering uit de Bronstijd, 2 plattegronden van hoofdgebouwen van een agrarische nederzetting en 7 van bijgebouwen, één crematiegraf, een rechtlijnige gracht en 3 langwerpige kuilen met verbrand en onvolledig verbrand bot en houtskool uit de Late IJzertijd, leemwinningskuilen, een waterput (met ceramiek), enkele grondsporen, bouwmaterialen en aardewerk uit de Romeinse Tijd, gebouwplattegronden, waterputten, aardewerk, de Sint-Martinuskerk en een grachtencomplex uit de Volle Middeleeuwen, 5 grachten met dezelfde oriëntatie, elementen van de kasteelgracht, sporen van 3 gehoekte bergen, twee funderingen van een gebouw in vakwerk (en twee van een voorloper), het Begijnklooster, het Kasteel van Wezemaal, een wandfragment in Langerwehe en een bodemfragment van een drinkschaaltje uit Siegburg uit de Late Middeleeuwen, aardewerk uit de Nieuwe Tijd, een oord van Karel II, een molen en een site met walgracht uit de 17de eeuw, landbouwsporen uit de 19de eeuw, recent schervenmateriaal en niet te dateren greppels.

De bodem kan verstoord zijn door de landbouwactiviteiten binnen het terrein. Het plaatsen en verwijderen van tijdelijke, kleinere constructies kan mogelijks ook de bodem plaatselijk verstoord hebben. Het is moeilijk om in te schatten hoe groot de veroorzaakte verstoring is.

Omwille van de ligging kunnen steentijdsites verwacht worden. Sporensites kunnen eveneens verwacht worden.

4.4 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat de geplande werken het archeologisch bodemarchief zullen verstoren. Dit wordt kort besproken in het 'Programma van maatregelen'.

5 BIBLIOGRAFIE

Publicaties

Bogemans, Frieda. *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart - Kaartblad 24 Aarschot*. Quartairgeologische Kaart. Brussel: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie, 2007.

Claesen, Jan, Ben Van Genechten, Giel Verbeelen, Evelien Dirix, Annelien Sys, Evelien Audenaert, Kevin Bouckaert, en Emma Keersmaekers. 'Archeologienota Rotselaar - Beatrijslaan 5-7'. Archeologienota - Verslag van Resultaten. Kortenaeken: ARCHEBO bvba, maart 2018.

Claesen, Jan, Ben Van Genechten, Giel Verbeelen, Nathalie Pil, Evelien Dirix, Annelien Sys, en Evelien Audenaert. 'Archeologienota met ingreep in de bodem Wezemaal - Benedenstraat'. Archeologienota - Verslag van Resultaten. Kortenaeken: ARCHEBO bvba, mei 2017.

De Raymaeker, Annelies, en Willem De Cuyper. 'Archeologienota: De verkaveling aan de Steenweg op Nieuwrode te Wezemaal-Rotselaar'. Archeologienota - Programma van Maatregelen. Tienen: Studie bureau Archeologie bvba, 2019.

Devroe, Annika, en Gerben Bervoets. 'Archeologienota - Programma van maatregelen Rotselaar - Steenweg op Nieuwrode 36'. Archeologienota - Programma van Maatregelen. Mechelen: Annika Devroe Archeologie & Bouwhistorie bvba, april 2019.

Gullentops, Frans, en Laurent Wouters. *Delfstoffen in Vlaanderen*. Brussel: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Departement EWBL, 1996.

Laga, Pieter, Stephen Louwye, en Stéphane Geets. 'Paleogene and Neogene lithostratigraphic units (Belgium)', *Geologica Belgica*, 4/1-2 (2001): 135-52.

Martens, Marleen, Geert Vynckier, Koen De Groote, Brigitte Cooremans, en Johan Van Laecke. 'Onderzoeksrapport Middeleeuwse bewoning langs de Benedenstraat te Wezemaal (Vlaams-Brabant). Eindverslag van een toevalsvondst'. Eindverslag. Onderzoeksrapporten agentschap Onroerend Erfgoed nr. 130. Brussel: Agentschap Onroerend Erfgoed, 2019.

Van Ranst, E., en C. Sys. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)*. Gent: Laboratorium voor Bodemkunde - Universiteit Gent, 2000.

Vander Cruyssen, Margot. 'Archeologienota met beperkte samenstelling E314 Wilsele'. Archeologienota - Verslag van Resultaten. Gent: BAAC Vlaanderen bvba, januari 2018.

Online bronnen

'Maurits Gysseling: Toponymisch Woordenboek (1960) p. 1069'. Geraadpleegd 14 augustus 2020. <http://bouwstoffen.kantl.be/tw/facsimile/?page=1069>.

'Wezemaal'. In *Wikipedia*, 22 mei 2020. <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Wezemaal&oldid=56348490>.

6 FIGURENLIJST

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen.....	4
Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2020) .	6
Figuur 3: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2020).....	6
Figuur 4: Opmetingsplan (Landmetingen Goeron, 2020).....	8
Figuur 5: Aanduiding peilbuizen (Bodemkundige Dienst van België, 2020)	8
Figuur 6: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2020).....	9
Figuur 7: Situering van het projectgebied op Gewestplan (Geopunt, 2020).....	9
Figuur 8: Inplanting (VAN BESIEN Architects, 2020).....	10
Figuur 9: Situering van het projectgebied op Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2020)	11
Figuur 10: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2020).....	13
Figuur 11: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2020)	13
Figuur 12: Hoogteprofiel doorheen het plangebied in ZZW-NNO richting (Geopunt, 2020)	14
Figuur 13: Rotselaar aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2020)	14
Figuur 14: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (DOV, 2020).....	15
Figuur 15: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (DOV, 2020)	16
Figuur 16: Uitleg van het type volgens de quartairgeologische kaart, schaal 1/200.000 (DOV, 2020)	16
Figuur 17: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50.000 (DOV, 2020)	17
Figuur 18: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2020)	18
Figuur 19: Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart (Geopunt, 2020).....	19
Figuur 20: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaart (Geopunt, 2020).....	19
Figuur 21: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2020)	23
Figuur 22: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart (IOE, 2020)	25
Figuur 23: Detail uit de Villaretkaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2020)	27
Figuur 24: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2020).....	27
Figuur 25: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2020)	28
Figuur 26: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2020)	29
Figuur 27: Situering van het projectgebied op de Poppkaart (Geopunt, 2020)	29
Figuur 28: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1873 (Cartesius, 2020).....	30
Figuur 29: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1904 (Cartesius, 2020).....	31
Figuur 30: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1939 (Cartesius, 2020).....	31
Figuur 31: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1969 (Cartesius, 2020).....	32
Figuur 32: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1981-1989 (Cartesius, 2020)	32
Figuur 33: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1979-1990 (Geopunt, 2020).....	33
Figuur 34: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2000-2003 (Geopunt, 2020).....	33
Figuur 35: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2008-2011 (Geopunt, 2020).....	34
Figuur 36: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2019 (Geopunt, 2020)	34

7 PLANNENLIJST

ROBE/20/09/11/1 - Digitale aanmaak.....	6
ROBE/20/09/11/2 - Digitale aanmaak.....	6
ROBE/20/09/11/3 - Digitale aanmaak.....	9
ROBE/20/09/11/4 - Digitale aanmaak.....	9
ROBE/20/09/11/5 - Digitale aanmaak.....	11
ROBE/20/09/11/6 - Digitale aanmaak.....	13
ROBE/20/09/11/7 - Digitale aanmaak.....	13
ROBE/20/09/11/8 - Digitale aanmaak.....	14
ROBE/20/09/11/9 - Digitale aanmaak.....	15
ROBE/20/09/11/10 - Digitale aanmaak.....	16
ROBE/20/09/11/11 - Digitale aanmaak.....	17
ROBE/20/09/11/12 - Digitale aanmaak.....	18
ROBE/20/09/11/13 - Digitale aanmaak.....	19
ROBE/20/09/11/14 - Digitale aanmaak.....	19
ROBE/20/09/11/15 - Digitale aanmaak.....	23
ROBE/20/09/11/16 - Digitale aanmaak.....	25
ROBE/20/09/11/17 - Digitale aanmaak.....	27
ROBE/20/09/11/18 - Digitale aanmaak.....	27
ROBE/20/09/11/19 - Digitale aanmaak.....	28
ROBE/20/09/11/20 - Digitale aanmaak.....	29
ROBE/20/09/11/21 - Digitale aanmaak.....	29
ROBE/20/09/11/22 - Digitale aanmaak.....	30
ROBE/20/09/11/23 - Digitale aanmaak.....	31
ROBE/20/09/11/24 - Digitale aanmaak.....	31
ROBE/20/09/11/25 - Digitale aanmaak.....	32
ROBE/20/09/11/26 - Digitale aanmaak.....	32
ROBE/20/09/11/27 - Digitale aanmaak.....	33
ROBE/20/09/11/28 - Digitale aanmaak.....	33
ROBE/20/09/11/29 - Digitale aanmaak.....	34
ROBE/20/09/11/30 - Digitale aanmaak.....	34